

Gemeente Ridderkerk

HANDBOEK Kabels en Leidingen

Gemeente Ridderkerk

Datum : Oktober 2013
Status : Versie 1.0
Vastgesteld door : Het college van B&W van de gemeente Ridderkerk

INHOUDSOPGAVE

1	<u>Inleiding</u>	<u>4</u>
2	<u>Begrippenlijst</u>	<u>5</u>
2.1	Rolverdeling.....	5
2.2	Partijen	5
2.3	Begripsbeschrijvingen	6
2.4	Verwijzingen	8
3	<u>Vergunning / instemming voor werkzaamheden</u>	<u>10</u>
3.1	Vorbereiding op een vergunningaanvraag	10
3.2	Aanvraagprocedure groot werk	11
3.3	Aanvraagprocedure klein werk.....	11
3.4	Uitzonderingsprocedure spoedeisend werk	12
3.5	Tijdelijk opschorten van de instemming/vergunning	12
3.6	Werkzaamheden zonder vergunning of in strijd met de voorschriften	12
3.7	Handhaving	13
4	<u>Richtlijnen ten behoeve van de engineering van het tracé</u>	<u>15</u>
4.1	Bepalingen ten aanzien van de tracébeplating	15
4.2	Bepalingen ten aanzien van de engineering/werkvorbereiding	16
4.3	Situering handholes.....	18
4.4	Huisaansluitingen riolering (rioolaansluitingen) bouwkundige (apparatuur) behuizingen	20
5	<u>Voorwaarden en eisen ten aanzien van de uitvoering</u>	<u>21</u>
5.1	Informatie en communicatie	21
5.2	Herstel verhardingen	21
5.3	Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen	22
5.4	Door de vergunninghouder ter beschikking te stellen bouwstoffen	22
5.5	Maatregelen in het belang van het verkeer	22
5.6	Maatregelen om overlast te beperken.....	24
5.7	Vorbereide huis/klantaansluitingen	25
6	<u>Voorwaarden en eisen ten aanzien van het grondwerk</u>	<u>26</u>
6.1	Operationele eisen civieltechnische werkzaamheden	26
6.2	Technische eisen grondwerkzaamheden.....	27
7	<u>Schade, aansprakelijkheid, en verzekeringen</u>	<u>30</u>
7.1	Schade	30
7.2	Aansprakelijkheid	31
7.3	Verzekeringen	32
7.4	Veiligheid	32
7.5	Bereikbaarheid belendende gebouwen.....	33
7.6	Peilen en hoofdafmetingen.....	33
7.7	Grondwaterstanden	33

8	<u>Voorwaarden en eisen ten aanzien van verontreinigde en niet-verontreinigde grond</u>	35
8.1	Voorschriften voor werken in verontreinigde grond	35
8.2	Arbeidsomstandigheden bij werken in verontreinigde grond	37
9	<u>Voorwaarden en eisen ten aanzien van groenvoorzieningen</u>	37
9.1	Eisen en uitvoering groenvoorzieningen	37
9.2	Bescherming te handhaven bomen	37
9.3	Herstel groenvoorzieningen	39
	<u>Bijlage 1: Digitale meldingsprocedure graafwerk</u>	40
	<u>Bijlage 2: Procedure “Levering verhardingselementen door gemeente”</u>	40
	<u>Bijlage 3 Documenten en tekeningen:</u>	40
-	<u>Bomen plan 2012;</u>	40
-	<u>Tekening bijzondere kabels en leidingen en grondwaterbeschermingsgebied en boring vrije zones met tekeningnummer 10002.2001;</u>	40
-	<u>Tekening “Kabels en leiding tracés” met tekeningnummers 1A; 1B; 2A; 2B; 3A; 3B; 3C; 3D;</u>	40
-	<u>Tekening “Toegepast EPS Hardschuim” met tekeningnummer 4</u>	40
	<u>Bijlage 4: Informatie betreffende boombescherming</u>	41

1 Inleiding

Het Handboek kabels en leidingen, kortweg Handboek genoemd, wordt door de gemeente van toepassing verklaard in alle gevallen waarin de gemeente toestemming verleent voor werkzaamheden aan of ten behoeve van kabels en leidingen.

Doel van het handboek is:

- bevorderen van een veilige ligging en ordening van de ondergrondse infrastructuur;
- beperken van de overlast en bevorderen van een veilige omgeving voor de burgers tijdens de werkzaamheden aan ondergrondse infrastructuur;
- voorkomen van schade aan private en gemeentelijke eigendommen;
- borgen van de kwaliteit van de Openbare Ruimte.

Hiertoe worden, in het verlengde van de overeenkomsten met de nutsbedrijven, nadere eisen gesteld aan de gegevens die moeten worden verstrekt bij aanvragen van een vergunning c.q. instemming en worden nadere voorwaarden gesteld bij het voorbereiden en uitvoeren van werken in het beheergebied van de gemeente Ridderkerk.

Het Handboek is van toepassing op alle leidingen, zowel buisleidingen als kabels.

Het verband tussen de wetten, verordeningen en Handboek kan als rangbepaling als volgt worden weergegeven:

1. Wettelijke bepalingen zoals o.a. de Telecommunicatiewet en de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten;
2. Privaatrechtelijke overeenkomsten met o.a. de Nutsbedrijven;
3. Lokale regelgeving zoals o.a. de Algemeen Plaatselijke Verordening Gemeente Ridderkerk en de Verordening Kabels en Leidingen Ridderkerk 2013;
4. Handboek gemeente Ridderkerk kabels en leidingen.

2 Begrippenlijst

2.1 Rolverdeling

In de praktijk kan er een rolverdeling bestaan tussen beheerder – vergunninghouder – opdrachtgever en grondroerder. Ook kan het zijn dat deze rollen door één en dezelfde partij worden vervuld. Voor de gemeente is echter alleen de vergunninghouder zowel financieel, operationeel als juridisch aansprakelijk en verantwoordelijk voor het (doen) opvolgen van de bepalingen in het handboek. Dit ongeacht de relatie tussen vergunninghouder enerzijds en een eventuele beheerder, opdrachtgever en grondroerder anderzijds.

De gemeente behoudt zich het recht voor om in dringende gevallen handhavingsmaatregelen rechtstreeks met grondroerder af te handelen en de vergunninghouder pas later daarvan in kennis te stellen.

2.2 Partijen

Gemeente

Het college van burgemeester en wethouders en de personen die krachtens mandaat bevoegd zijn namens het college op te treden.

Netbeheerder

De natuurlijke of rechtspersoon een kabel- c.q. buisleidingennet beheert. In het kader van dit handboek is de beheerder ook degene die in het bezit is van alle benodigde wettelijke concessies, OPTA registraties en overige noodzakelijke documenten ten behoeve van het rechtsgeldig leggen, hebben, onderhouden, verplaatsen en opruimen van kabels en/of leidingen.

Vergunninghouder

De natuurlijke of rechtspersoon, in de regel een netbeheerder, aan wie de gemeente vergunning, instemming of toestemming heeft verleend voor het leggen, hebben, houden, onderhouden etc. van kabels en leidingen in gemeente grond. Een derde partij kan optreden namens de netbeheerder bij het vragen van vergunning, mits rechtsgeldig en voldoende door deze gemandateerd.

Vergunningaanvrager

De natuurlijke of rechtspersoon die aan de gemeente vergunning, instemming of toestemming verzoekt voor het leggen, hebben, houden, onderhouden etc. van kabels en leidingen in gronden, die in eigendom of beheer zijn van gemeente Ridderkerk.

Opdrachtgever

De natuurlijke of rechtspersoon die opdracht geeft tot het uitvoeren van een werk waarbij graafwerkzaamheden worden verricht. Een derde partij kan als opdrachtgever optreden namens de netbeheerder in het realisatieproces, mits rechtsgeldig en voldoende door netbeheerder en vergunninghouder gemandateerd.

Grondroerder

De natuurlijke of rechtspersoon onder wiens verantwoordelijkheid de feitelijke (graaf)werkzaamheden worden verricht. Een derde partij kan onder de vlag van de grondroerder het feitelijke werk uitvoeren in het realisatieproces, mits rechtsgeldig en voldoende door netbeheerder, opdrachtgever en vergunninghouder gemandateerd.

2.3 Begripsbeschrijvingen

As built tekening

Een gewaarmerkte tekening die de gerealiseerde ligging aangeeft, welke leidingen gelegd zijn in X-, Y- en Z- coördinaten volgens het RD-stelsel en hoeveel leidingen gelegd zijn in een sleuf(deel).

Verordening

Verordening Kabels en Leidingen Ridderkerk 2013.

Boring/persing

Met een sleufloze techniek een holle ruimte maken in de grond zonder daarbij de omringende grondslag te verwijderen.

Buisleiding

Holle buis voor het doorstromen van gassen of vloeistoffen. Een voorziening ten behoeve van het inblazen en omvatten van (glasvezel)kabel is geen buisleiding maar wordt gelijkgesteld aan een kabel.

Beheerskosten

De kosten die de gemeente maakt voor toezicht en controle op de uitvoering van het werk en de hiertoe getroffen verkeersmaatregelen, en de naleving op de van gemeentewege gestelde voorwaarden.

Definitief herstel

Het terugbrengen van de verhardingsmaterialen op een vakkundige wijze in zijn oorspronkelijk verband.

Degeneratiekosten

De vergoeding van de schade door achteruitgang van de verharding, veroorzaakt door de uitvoering van graafwerkzaamheden onder verhardingsconstructies.

Gemeenteground

Wegen en wateren, inclusief fietspaden, voetpaden, trottoirs, bermen, plantsoenen en parken, die in eigendom of beheer zijn bij de gemeente.

Gesloten verharding

Verharding bestaande uit een bitumen, cement of kunststof gebonden materiaal.

Graaflocatie

De locatie waar graafwerkzaamheden worden verricht.

Graafwerkzaamheden

Het handmatig en/of mechanisch verrichten van werkzaamheden in de ondergrond.

Groot Geprogrammeerd Werk

Werkzaamheden met een benodigde gezamenlijke lengte die groter is dan 25m1 of werkzaamheden in een gesloten verharding en solo te plaatsen handholes.

Handholes

Afsluitbare ondergrondse holle behuizing voor het onderbrengen van voornamelijk telecommunicatie appendages of apparatuur met toegangsluik onder de verharding of op maaiveldniveau. Moet altijd toegankelijk blijven.

Huisaansluiting

De verbinding tussen een distributieleiding en de installaties in een perceel/pand.

Kadaster-sectie KLIC

Instantie die uitvoering geeft aan de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) en het voorkomen van graafschade als doelstelling heeft. KLIC zorgt ook voor de uitwisseling van kabel- en leidinggegevens.

Klein Geprogrammeerd Werk

Werkzaamheden die in aard of omvang zo beperkt zijn dat een lichter meldregime toegepast kan worden, te beoordelen door de gemeente. Denk aan huisaansluitingen met een lengte tot 25 m, een lasgat met een oppervlakte van max 5 m², werkzaamheden aan een in een bestaande handhole.

Leggen van kabels en leidingen

Het aanbrengen, leggen, onderhouden, verleggen, vernieuwen, herstellen en verwijderen van kabels en leidingen en het verrichten van de hierbij behorende werkzaamheden.

Ligginggegevens

Gegevens over de werkelijke plaats van een leiding, zoals deze op het moment van vaststelling visueel waarneembaar en controleerbaar zijn.

Mantelbuis

Beschermbuis om een leiding.

Montagegat c.q. lasgat

Sleuven met over het algemeen beperkte afmetingen, die worden gemaakt voor de toegang tot een handhole, het maken van aftakkingen, het herstellen van kabel- en leidingstoringen of inspectiedoeleinden.

Netwerk

Een of meer ondergrondse kabel(s) en/of leiding(en), daaronder mede begrepen lege buizen, ondergrondse ondersteuningswerken en beschermingswerken, bestemd voor het transport van vaste, vloeibare of gasvormige stoffen, energie of informatie.

Normprofiel

Het door de gemeente eenzijdig vastgestelde en voor de vergunninghouder verplichte schema in de ligging van kabels en leidingen in de gemeentegrond. Er zijn meerdere geografische deelgebieden gedefinieerd, ieder met zijn eigen normprofiel.

Open verharding

Verharding bestaande uit elementen of andere ongebonden materialen al of niet op een puinfundering, waaraan geen bindmiddel is toegevoegd.

Onderhoudskosten

De kosten die zijn verbonden aan het onderhouden van de definitief herstelde verharding.

Provisorisch herstel

Het terugbrengen van de verhardingsmaterialen, niet noodzakelijk op een vaktechnische wijze, maar wel zodanig dat het functionele gebruik door het verkeer volledig is hersteld en geen gevaar ontstaat voor de weggebruiker.

Sleuf

De opening die ontstaat door het verwijderen van verharding en/of grond voor het leggen van kabels en leidingen.

Uitvoeringskosten

De genormeerde kosten verbonden aan het definitieve herstel van de verharding.

Vergunning

Schriftelijke vergunning voor het aanleggen, houden, onderhouden, vervangen, verwijderen van één of meer kabels en leidingen, waaronder begrepen een netwerk van leidingen. In dit Handboek wordt hierna met vergunning ook bedoeld instemming voor Klein Geprogrammeerd Werk.

Werkterrein

De stallingsplaats van haspel-, vracht-, directie-, materiaalwagens, enz.

WION

De Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION, die de vergunningaanvrager en grondroerder verplicht om de tekeningen van alle aanwezige ondergrondse infrastructuur te raadplegen vóór het werk begint. Dit doet de grondroerder door een graafmelding/raadpleging te doen bij het Kadaster-sectie KLIC.

2.4 Verwijzingen

In dit Handboek wordt op diverse onderdelen verwezen naar normen, richtlijnen e.d. Hieronder is een beknopte omschrijving weergegeven welke deze betreffen.

NEN

Nederlands Normalisatie instituut.

Het Nederlandse centrum van normalisatie helpt bedrijven en andere partijen om onderling heldere en toepasbare afspraken te maken. NEN draagt bij aan veiligheid, gezondheid, milieu en innovatie. Bedrijfsleven en andere partijen maken in normcommissies zelf afspraken over producten en werkwijzen. NEN bemiddelt in het afwegen van de verschillende belangen en zorgt voor neutrale procesbegeleiding. NEN biedt direct toegang tot Europese (NEN-EN) en mondiale normalisatieplatforms.

NPR

Nederlandse Praktijk Richtlijnen.

De NPR geeft toelichting op en aanwijzingen voor het verantwoord gebruik van de NEN- en NEN-EN normen.

C.R.O.W.

CROW is het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en Beheer en Uitvoering. Deze not-for-profitorganisatie ontwikkelt, verspreidt en beheert praktisch toepasbare kennis voor beleidsvoorbereiding, planning, ontwerp, aanleg, beheer en onderhoud. Dit gebeurt in samenwerking met alle belanghebbende partijen, waaronder Rijk, provincies, gemeenten, adviesbureaus, uitvoerende bouwbedrijven in de grond-, water- en wegebouw, toeleveranciers en vervoerorganisaties.

RAW

De RAW-systematiek, beheerd en onderhouden door CROW, is sinds jaar en dag dé standaard voor bestekken in de grond-, water- en wegenbouw (GWW). Bij de meeste werken in de GWW wordt de systematiek gevolgd.

3 Vergunning / instemming voor werkzaamheden

3.1 Voorbereiding op een vergunningaanvraag

1. De gemeente organiseert periodiek en per project een overleg, waarvoor in elk geval de bij de gemeente bekende netbeheerders c.q. grondroerders worden uitgenodigd.
In dit overleg worden de plannen van de gemeente en de voorgenomen werkzaamheden van de netbeheerders c.q. grondroerders besproken en afgestemd in het kader van de strekking van deze verordening.
Dit overleg heeft onder andere als doel te beoordelen hoe er gebruik gemaakt kan worden van bestaande voorzieningen of van gezamenlijk en gelijktijdig uit te voeren werkzaamheden van de netbeheerders en de gemeente.
2. De vergunningaanvrager dient zelf te inventariseren of naast de vergunning een separate Bouwvergunning noodzakelijk is, bijvoorbeeld voor het oprichten/plaatsen van bouwketen of portakabins, materiaalcontainers etc. en deze bij de afdeling bouwtoezicht separaat en tijdig aan te vragen (gem. doorlooptijd 12 weken).
3. De vergunningaanvrager dient zelf te inventariseren welke ontheffingen, vergunningen en instemmingen er van overige beheerders zoals onder andere ProRail, het waterschap Hollandse Delta, Rijks- en provinciale Waterstaat, Gasunie, NAM, DPO, Flora-Faunawet etc. nodig zijn voor het betreffende werk en deze separaat en tijdig aan te vragen
4. Als de werkzaamheden gronden van particulieren kruisen, terwijl het niet om eigen klantaansluitingen gaat, is de vergunningaanvrager verplicht schriftelijk overeenstemming met betreffende grondeigenaar te bereiken en deze situaties bij de aanvraag kenbaar te maken.
5. Om een vergunning te krijgen, kan het noodzakelijk zijn om vooraf verkeersplannen in te dienen waarvoor de vergunningaanvrager zelf overleg moet voeren met belanghebbenden (politie, hulpdiensten, openbaar vervoerders, de gemeente).
6. Vergunningaanvrager moet kennis nemen van de Algemeen Plaatselijke Verordening van de gemeente Ridderkerk en tijdig alle voor het werk benodigde vergunningen en ontheffingen aanvragen en te verkrijgen.
7. Vergunningaanvrager is gehouden om de uitvoeringsplanning van het werk zoveel mogelijk af te stemmen met de gemeentelijke Evenementenkalender, het meerjarige gemeentelijke onderhoudsprogramma van de openbare ruimte, en de werkzaamheden in het kader van infrastructurele verbetering en de nieuwbouwlocaties.
8. Alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden binnen de gemeentegrenzen van Ridderkerk moeten minimaal 3 dagen voorafgaand aan de start van de uitvoering worden gemeld via het digitaal meldingsprogramma van de gemeente Ridderkerk. De informatie over de procedure is terug te vinden op de internetsite van de gemeente Ridderkerk.
9. De opbreekvergunning is geldig gedurende 10 werkdagen na afgifte en geldt voor 1 aaneengesloten sleuf of 1 lasgat / handhole en binnen het beheergebied van een wijkbeheerpost. Indien het werk groter is en/of langer duurt moeten meerdere opbreekvergunningen aangevraagd worden.

3.2 Aanvraagprocedure Groot Geprogrammeerd werk

1. Voor werkzaamheden met een gezamenlijke lengte >25m of werken in gesloten verharding moet een vergunning worden aangevraagd.
2. Voor solo te plaatsen handholes dient een volledige vergunningaanvraag te worden ingediend.
3. Alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden binnen de gemeentegrenzen van Ridderkerk moeten minimaal 3 dagen voorafgaand aan de start van de uitvoering worden gemeld via het digitaal meldingsprogramma van de gemeente Ridderkerk. De informatie over de procedure is terug te vinden op de website van de gemeente Ridderkerk
4. Bij de vergunningaanvraag moet een algemeen tijdschema en een gedetailleerd werkplan, als bedoeld in paragraaf 26 van de U.A.V. 1989, worden overlegd. Daarin moet rekening worden gehouden met de werkzaamheden van derden. De vergunningaanvrager moet bij deze werkzaamheden van derden een coördinerende rol vervullen.
5. In verband met het bepaalde in paragraaf 31 lid 1 van de U.A.V. 1989 wordt de vergunninghouder erop gewezen dat de navolgende werken in elkaar kunnen grijpen:
 - a) (ver)leggen van kabels en leidingen door derden;
 - b) rooien en/ of planten van bomen en beplantingen;
 - c) aanbrengen mantelbuizen door derden;
 - d) bodem- en/ of grondwatersanering.
6. Indien in opdracht of op initiatief van de gemeente werkzaamheden plaatsvinden, heeft de gemeente de coördinerende rol t.a.v. afstemming, planning en samenhang van door derden uit te voeren werkzaamheden.

3.3 Aanvraagprocedure Klein Geprogrammeerd Werk

1. Voor het uitvoeren van Klein Geprogrammeerd Werk met een tracé lengte tot 25 strekkende meter kan worden volstaan met een vereenvoudigde procedure. Er is geen vergunning nodig, instemming door de gemeente is voldoende. De meldingsprocedure blijft gelijk aan die voor groot werk.
2. Voorwaarde voor het verkrijgen van instemming voor klein werk is dat het werk betrekking heeft op het onderhouden, wijzigen en/of uitbreiden van een rechtsgeldig in de openbare ruimte van de gemeente Ridderkerk aanwezige ondergrondse nuts- en/of telecommunicatie infrastructuur.
3. Het voornemen tot Klein Geprogrammeerd Werk moet uiterlijk 3 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden digitaal bij de gemeente worden gemeld via het digitaal meldingssysteem.
Let op: de gemeente kan bepalen dat realisatie op een ander tijdstip moet plaatsvinden, op grond van belangen als genoemd in de Verordening Kabels en Leidingen Ridderkerk 2013 (artikel 7, lid 1).
4. De artikelen 4, 5 en 6 van 3.2 Algemene procedure groot werk, zijn ook van toepassing bij Klein Geprogrammeerd Werk.

3.4 Uitzonderingsprocedure spoedeisend werk / calamiteit

1. Spoedeisende werkzaamheden vanwege een ernstige belemmering of storing in de dienstverlening via het betreffende netwerk, waarvan uitstel niet mogelijk is, moeten voor aanvang, doch uiterlijk binnen 48 uur na de uitvoering digitaal gemeld worden via het digitaal meldsysteem van de gemeente.
2. Uitsluitend wanneer als gevolg van een storing de (verkeers-)veiligheid en/of de volksgezondheid in gevaar komt is er sprake van een opschaling van een spoedeisend werk tot calamiteit.
3. Wanneer voor de calamiteit hulpdiensten moeten worden ingeschakeld, is de netbeheerder hiervoor verantwoordelijk. In alle gevallen dient het gemeentelijk meldpunt alarmnummer 0180-433 777 te worden geïnformeerd.
4. Indien het noodzakelijk is dat - voor de (verkeers-)veiligheid en/of bescherming van de volksgezondheid - direct afzettingen worden geplaatst en/of wegen worden afgesloten, zal de toezichthouder van de gemeente hiervoor zorgen. Als deze taak door de gemeente moet worden uitbesteed aan een aannemer, brengt de gemeente de kosten hiervoor in rekening bij de netbeheerder.

3.5 Tijdelijk opschorten van de instemming/vergunning

1. Bij slechte weersomstandigheden (bijvoorbeeld wateroverlast, zware sneeuwval of ijzel, strenge vorst) kan de gemeente overgaan tot het tijdelijk opschorten van een verleende opbreekvergunning ("breekverbod"). Dit om overlast voor de bewoners en/ of schade voor de gemeente door bijvoorbeeld breuk van vastgevroren bestratingmateriaal en/of niet goed te verdichten ondergrond te voorkomen. De vergunninghouder en grondroerder zijn gehouden zich aan onderstaande richtlijnen te houden, ook al heeft de gemeente (nog) geen expliciete melding van een breekverbod gemaakt:
 - Op het weerstation KNMI in De Bilt gelden de volgende condities:
 - om 07.00 uur een geregistreeerde temperatuur van -4 °C of lager;
 - om 10.00 uur een geregistreeerde temperatuur van -2 °C of lager;
 - om 07.00 uur een geregistreeerde temperatuur tussen 1 °C en -3 °C en om 10.00 uur daaropvolgend een geregistreeerde temperatuur van -1 °C of lager
2. Alle kosten en gevolgen, voortvloeiend uit de opschorting, zijn voor de vergunninghouder. Indien grondroerder in gebreke blijft zal de gemeente op kosten van de vergunninghouder de benodigde werkzaamheden (laten) uitvoeren.

3.6 Werkzaamheden zonder vergunning of in strijd met de voorschriften

1. Als de gemeente constateert dat een werk in uitvoering is zonder dat voor dat werk de vereiste melding is gedaan, niet de vereiste vergunning is verleend, en er geen sprake is van spoedeisend werk/calamiteit, hanteert de gemeente de volgende procedure:
 - A. Uitreiken van een beschikking (rode kaart) aan grondroerder, waarbij grondroerder direct het opbreek-, graaf- en legwerk moet staken;

- B. Opleggen van de verplichting aan betreffende grondroerder om onverwijld de door betreffende grondroerder aangebrachte voorzieningen, kabels en/of leidingen in de openbare grond te verwijderen, ook indien daarvoor een al gegraven en herstelde sleuf moet worden ontgraven;
 - C. Opleggen van de verplichting aan betreffende grondroerder om de ondergrond, verharding en openbare ruimte in het werkingsgebied van betreffende vergunning weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen
 - D. Indien grondroerder hierbij op eerste aanzegging in gebreke blijft zal de gemeente de benodigde werkzaamheden (laten) uitvoeren op kosten van de leidingeigenaar.
2. Als de gemeente constateert dat een werk:
- o Wordt uitgevoerd zonder dat de voorschriften in acht worden genomen die in de instemming / vergunning zijn opgenomen, of
 - o Al is uitgevoerd zonder dat voor dat werk de vereiste melding is gedaan, zonder de vereiste vergunning/instemming, zonder dat de gestelde regels in acht zijn genomen, en er geen sprake is van spoedeisend werk/calamiteit,
- hanteert de gemeente de volgende procedure:
- A. Het opleggen van de verplichting aan betreffende leidingeigenaar om onverwijld de aangebrachte voorzieningen, kabels en/of leidingen in de openbare grond te verwijderen, ook indien daarvoor al gegraven en herstelde sleuf moet worden ontgraven;
 - B. Het opleggen van de verplichting aan betreffende leidingeigenaar om de ondergrond, verharding en openbare ruimte in het werkingsgebied van betreffende opbrekvergunning weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen
 - C. Indien leidingeigenaar hierbij op eerste aanzegging in gebreke blijft zal de gemeente de benodigde werkzaamheden (laten) uitvoeren. De kosten worden verhaald op de leidingeigenaar/beheerder.
 - D. De uitvoerende grondroerder voor een periode van 1 kalenderjaar na constatering niet te accepteren als gemachtigde om namens een leidingeigenaar/exploitant en/of grondroerder werkzaamheden in de openbare ruimte van de gemeente Ridderkerk uit te voeren.
3. Alle kosten en gevolgen, voortvloeiend uit de opschorting en eventuele herstelverplichtingen, zullen worden verhaald op de leidingeigenaar/beheerder van de infrastructuur waar het werk voor bedoeld is.

3.7 Handhaving

- 1. Namens de gemeente zal een toezichthouder toezien op het naleven van de voorschriften door de vergunninghouder en grondroerder. De toezichthouder zal controleren op de onder andere:
 - de naleving van de vergunningsvoorwaarden;
 - de naleving van de afspraken met bewoners, politie ed. ;
 - de bereikbaarheid van de woonomgeving;
 - de ongestoorde exploitatie van andere leidingen;
 - de verdichting van de sleuf;
 - de kwaliteit van het herstel van de sleuf inclusief de verharding;
 - de schade aan verharding/groen binnen de invloedssfeer van het werk;
 - de veiligheid, wegafzetting, etc.

2. Daartoe aangewezen ambtenaren van de gemeente (bv. projectleider, toezichthouder, coördinator kabels en leidingen) zijn bevoegd de werkzaamheden direct stil te leggen, zonder vergoeding van kosten, indien:
- Er wordt gewerkt zonder de verplichte melding, vergunning en/of instemming als bedoeld in de Verordening Kabels en Leidingen Ridderkerk 2013;
 - Er wordt gewerkt in strijd met voorwaarden in de vergunning;
 - Er wordt gewerkt buiten de in het Handboek of de vergunning aangegeven dagelijkse tijdstippen van aanvang of einde werk;
 - Er wordt gewerkt tijdens een periode waarin een breekverbod zoals aangegeven in dit handboek van kracht is;
 - Aanwijzingen en geboden die door vertegenwoordigers van de gemeente worden gegeven niet onverwijld worden opgevolgd;
 - Uitvoerend personeel van grondroerder zich onbehoorlijk, kwetsend en/of overlast gevend gedraagt;
 - Er onacceptabele verkeershinder en/of gevaarstelling voor het publiek ontstaat.
- De werkzaamheden mogen pas worden hervat na toestemming van de gemeente, deze wordt in de regel pas verleend als de situaties die tot stilleggen hebben geleid naar genoegen van de gemeente afdoende en duurzaam zijn opgelost.

4 Richtlijnen ten behoeve van de engineering van het tracé

4.1 Bepalingen ten aanzien van de tracébeplanning

1. Tracéverloop

Bij de tracébeplanning van leidingen zijn twee aspecten van belang:

- de horizontale ligging
- de verticale ligging.

Het doel van deze liggingen is:

- een optimaal gebruik van de openbare ruimte
- een ongestoorde exploitatie van leidingen
- optimaliseren van de veiligheid.

2. Horizontale ligging

In het trottoir, bij een standaard trottoirbreedte zonder bomen en gerekend vanaf erfgrans / gevel, worden de distributieleidingen volgens een vaste volgorde ingedeeld. Deze volgorde verschilt per deelgebied. Zie de tekeningen in de bijlage van dit handboek.

In het overig deel van de openbare weg liggen de transportleidingen.

Met nadruk wordt erop gewezen dat bovengenoemd basisprincipe moet worden nagestreefd. In bijzondere gevallen kan de gemeente een andere indeling toestaan.

3. Aanvullende eisen voor horizontale ligging

Werkzaamheden aan- of bij groenvoorzieningen en bomen worden zoveel mogelijk vermeden. Is dit toch onvermijdelijk dat wordt eerst overleg met de leidingcoördinator van Beheer en Uitvoering gevoerd, ongeacht er sprake is van een verlegging in een nieuw- of een bestaand tracé.

Bij het passeren van bomen moeten een aantal, in dit handboek omschreven, voorzorgsmaatregelen worden getroffen die schade aan de betreffende boom en later aan de te leggen kabel/leiding voorkomt. Hiermede moet bij het traceren terdege rekening gehouden te worden en waar mogelijk zullen bij voorkeur alternatieve routes worden gekozen.

4. Verticale ligging

In de ondergrond, bij een standaard trottoirbreedte zonder bomen en gerekend vanaf erfgrans / gevel, worden de distributieleidingen en transportleidingen volgens een vaste diepte ingedeeld. Deze diepte verschilt per deelgebied in Ridderkerk. Zie de tekeningen in de bijlage van het handboek.

Met nadruk wordt erop gewezen dat bovengenoemd basisprincipe moet worden nagestreefd. Slechts in bijzondere gevallen kan de gemeente een andere diepteligging toestaan.

Uitgangspunten bij verticale ligging:

- richtlijnen zoals aangegeven in de NEN 7171-1 en NPR 7171-2;
- distributieleidingen liggen ondieper dan transportleidingen;
- vrijval leidingen hebben voorrang boven drukleidingen;
- strook tussen T -0,60 m en T -0,80 vrijhouden;

5. Aanvullende eisen voor verticale ligging

Bij boringen/persingen, in welke vorm ook, is de diepteligging afhankelijk van de situatie ter plaatse. De minimale verticale dagmaat ten opzichte van de te kruisen leidingen bedraagt ten minste 0,50 m, waarbij de te boren/persen leiding onder de bestaande leiding dient te

worden gevoerd. Genoemde minimale verticale dagmaat dient aantoonbaar te worden gegarandeerd om afwijkingen tijdens de uitvoering op te vangen.

- Bij het kruisen van sloten / open watergangen dient een minimale gronddekking van 1,00 m ten opzichte van de ontwerpdiepte van de bodem van de watergang te worden aangehouden;
- Indien de aanwezige bodem van de watergang lager ligt dan de ontwerpdiepte dient een gronddekking van 1,00 m ten opzichte van de aanwezige bodem te worden aangehouden. Een en ander conform de eisen van het waterschap Hollandse Delta;
- Naleven van de Provinciale Milieu Verordening (meest recente versie). Dit in relatie met het grondwaterbeschermingsgebied in de gemeente Ridderkerk. Zie de tekening in de bijlage met nummer 10002.2001.

6. Kruising gesloten verhardingen en gefundeerde bestratingen

Het opbreken van gesloten verhardingen en gefundeerde bestratingen is niet toegestaan mits in overleg met Beheer en Uitvoering aangetoond kan worden dat zulks niet te vermijden is.

7. Ligging nabij andere objecten

Objecten die kunnen worden beïnvloed door de tracering en aanleg van leidingen dienen vooraf door de aanvrager te worden geïdentificeerd. Objecten kunnen onder meer zijn: bestaande wegen, spoorwegen, waterlopen, voetpaden, kademuren, viaducten, tunnels, naastliggende leidingen, bomen en gebouwen.

8. Ketenprincipe

In een tracé kunnen secties voorkomen waarvoor door derden toestemming en/of vergunning moet worden verleend. Deze secties kunnen onder meer zijn: kruisingen van spoor- rijks- en provinciale wegen, kruisingen van waterwegen of kruisingen van particuliere eigendommen. De gemeente behoudt zich het recht voor om pas over te gaan tot behandeling van de vergunning/instemmingsaanvraag als deze compleet is, waaronder ook te verstaan dat door alle betreffende derde belanghebbenden schriftelijk toestemming en/of vergunning is verleend.

4.2 Bepalingen ten aanzien van de engineering/werkvoorbereiding

1. De vergunningaanvrager moet inventariseren welke netbeheerders belangen hebben in het beoogde tracé, deze informeren over de voorgenomen werkzaamheden en gegevens over de aard en ligging van die belangen opvragen. In ieder geval zal er een vooroverleg melding moeten worden gedaan bij het Kadaster-sectie KLIC.
2. De vergunningaanvrager moet zich overtuigen van de plaats van alle al in het werk gelegen kabels en leidingen. Hiertoe dient hij in overleg met de opzichter proefsleuven graven. De proefsleuven moeten zo worden gesitueerd en uitgevoerd dat alle kabels en leidingen op 0,5 meter aan weerszijden van het hart van het beoogde tracé goed zichtbaar gemaakt worden. Met name de diepte van hoofd- en dienstleidingen gas-, warmte- en water in acht nemen.
3. Van de gemaakte proefsleuven en de maatvoeringen van de daarin aangetroffen kabels en leidingen houdt vergunningaanvrager een actuele registratie bij die op eerste aanzeggen aan de coördinator kabels- en leidingen van de gemeente wordt overhandigd. Als er afwijkingen zijn van het vigerende standaard profiel of van het door de gemeente

aangewezen tracé, zal de coördinator in overleg met vergunninghouder een nieuw beoogd tracé uitzetten.

4. De vergunninghouder moet de ondergrond en de verharding na afloop van de werkzaamheden weer terugbrengen in de hoedanigheid en kwaliteit zoals deze bestond voor aanvang van de werkzaamheden. Zijn de verhardingen niet ouder dan 3 jaar, dan moet de vergunningaanvrager aantonen hoe hij de vereiste duurzame kwaliteit denkt te bereiken. Als de door de gemeente gewenste duurzame kwaliteit niet kan worden bereikt, kan de gemeente de voorwaarde stellen de kabels en leidingen via een ander tracé te leggen of de verharding over de volle breedte opnieuw te leggen.
5. Kabels en leidingen van de netbeheerder die blijvend buiten gebruik zijn gesteld, en kabels en leidingen die de afgelopen 10 jaar geen dienst hebben gedaan, moeten worden verwijderd. De gemeente schrijft voor hoe de netbeheerder moet handelen, waarbij als uitgangspunt geldt dat de netbeheerder op eigen kosten deze verlaten kabels en leidingen verwijdert op een door de gemeente aan te geven tijdstip.
6. Nieuwe leidingen moeten op dezelfde breedtemaat gelegd worden als bestaande leidingen van dezelfde discipline of netbeheerder, om verstoring van de werkruimte van de overige netbeheerders te voorkomen. Indien de bestaande leidingen te diep liggen moeten deze worden gerezen.
7. Leidingen voor Koude en/of Warmtetransport worden bij voorkeur op één diepteniveau gelegd, omdat geen of moeilijk zinkers kunnen worden toegepast. Zo nodig worden bestaande kruisende leidingen in diepte aangepast
8. Indien blijkt dat de zetting aan een gevel zo is, dat het risico bestaat dat de huisaansluiting beschadigt of afbreekt, is de vergunningaanvrager verplicht hiernaar onderzoek te doen. Indien nodig neemt de vergunningaanvrager maatregelen en meldt deze in de vergunningaanvraag.
9. Indien leidingen onder overhangende bebouwing worden gesitueerd, moet de hoogte van de onderkant van de overhangende bebouwing ten opzichte van het ter plaatse vastgestelde uitgiftepeil minimaal 2,50 m te bedragen. Dit is nodig in verband met de benodigde werkruimte voor mechanisch en ander materieel.
10. Koppelbalken t.b.v. funderingen mogen alleen worden gekruist als de afstand tussen de bovenkant van de koppelbalken en het maaiveld ten minste 2.00 m bedraagt en de te overbruggen ruimte tussen de koppelbalken is voorzien van een gewapende betonplaat waarboven de leidingen een veilige ligging krijgen.

11. Indien leidingen boven een onderbouwning worden gesitueerd, dan dient de diepte van de onderbouwning ten opzichte van het ter plaatse vastgestelde maaiveld ten minste 2,00 m te bedragen, in verband met benodigde gronddekking voor leidingen.
12. Tijdelijk aan te brengen voorzieningen in de Openbare Ruimte moeten de goedkeuring hebben van de gemeente. Deze tijdelijke voorzieningen, zoals damwanden en heipalen, moeten na voltooiing van de werkzaamheden worden verwijderd. Mocht dit om welke reden dan ook niet mogelijk zijn, dan kan de gemeente besluiten deze voorzieningen tot een nader te bepalen maat onder het maaiveld te verwijderen. In de regel is deze maat minimaal 2,50 m.
13. Bij het plannen van routes van kabels, leidingen en voorzieningen nabij bomen en in- of nabij groenvoorzieningen moeten de bepalingen uit hoofdstuk 9 van dit handboek strikt in acht worden genomen.
14. Er worden geen obstakels boven leidingen geplaatst. Indien geen andere oplossing mogelijk is, dan kan in overleg met de betreffende leidingexploitant(en) onder voorwaarden en/of voorzieningen alsnog tot plaatsing boven leidingen worden overgegaan.
15. Huisaansluitingen worden zo veel mogelijk haaks op het distributienet aangelegd om geen beslag te leggen op de ruimte voor distributieleidingen.
16. Er kan sprake zijn van voorbereide huisaansluitingen, waarbij de voor de huisaansluiting bedoelde buis, kabel of leiding al op de volledig benodigde lengte vanaf de hoofdleiding tot aan de klantaansluiting in de openbare grond tijdelijk moet worden opgeborgen (voornamelijk bij CAI-, FTTH- en Datanetten). In die gevallen moet deze voorbereiding zo strak mogelijk opgerold en gebundeld, verticaal op de juiste diepte worden weggezet evenwijdig tegen de erfgrans van het perceel waar de voorziening voor bedoeld is. Het hiervoor eventueel benodigde tracé of straatoversteken moet tegelijk met de aanleg van de hoofdsleuf worden aangebracht.

4.3 Situering handholes

1. Voor aanleg van handholes c.q. ondergrondse lasmoffen, gelijktijdig met de aanleg van de bijbehorende leidingtracés, moet in de aanvraag iedere handhole c.q. ondergrondse lasmof specifiek genoemd worden. De locatie van de handhole c.q. ondergrondse lasmof moet in een detailschets apart aangegeven zijn. De handhole c.q. ondergrondse lasmoffen worden in vergunning specifiek benoemd.
2. Voor solo aanleg van handholes c.q. ondergrondse lasmoffen in bestaande tracés is afzonderlijk instemming nodig. Dit verzoek moet ook voorzien zijn van een detailschets van de geplande locatie.
3. De aanvraag moet vergezeld gaan van documentatie van het type toe te passen handhole c.q. ondergrondse lasmof. Er moet een schets bij met topografie 1: 500 of 1:100 van de gewenste handhole locatie(s).
4. Vergunningaanvrager moet een proefsleuf maken waaruit de ligging van alle aanwezige kabels en leidingen blijkt op de plaats waar de handhole c.q. ondergrondse lasmof is geprojecteerd. Dit ingetekende profiel, aangevuld met een (digitale) foto, moet aan de gemeente worden overhandigd als het werk klaar is.

5. Voordat de handhole c.q. ondergrondse lasmof wordt geplaatst, moet de toezichthouder van de gemeente in de gelegenheid worden gesteld aanwezig te zijn op het werk. De vergunninghouder moet het werk uiterlijk 3 werkdagen voorafgaand aan de start melden bij de gemeente via het digitaal meldingssysteem.
6. Tijdens de uitvoering kan alsnog de instemming voor de aangevraagde locatie worden ingetrokken als blijkt dat plaatsing tot onoverkomelijke problemen voor de gemeente of derden leidt. In overleg met de vergunninghouder zal dan een alternatief worden gezocht.
7. De exacte locatie van de handhole c.q. ondergrondse lasmof moet altijd in overleg met de coördinator kabels en leidingen van de gemeente worden vastgesteld.
8. Nadat het gat voor de handhole c.q. ondergrondse lasmof is ontgraven, moet de toezichthouder van de gemeente in de gelegenheid te worden gesteld aanwezig te zijn bij de daadwerkelijke plaatsing van de handhole.
9. De handhole c.q. ondergrondse lasmof dient voor rekening van de vergunninghouder op verzoek van de vergunningverlener te worden verplaatst of verwijderd ten behoeve van gemeentelijke werken conform artikel 5.7 van de Telecommunicatiewet.
10. De handhole en/of de ingaande en uitgaande buizen mogen geen hinder veroorzaken voor de bereikbaarheid van kabels en leidingen en bijbehorende onderdelen van de infrastructuur van derden en de gemeente. De vergunninghouder is hiervoor altijd verantwoordelijk.
11. Handholes c.q. ondergrondse lasmoffen mogen niet in doorgaande tracés worden geplaatst.
12. Afgaande en inkomende buizen en kabels moeten onder de eventueel aanwezige kabels en/of leidingen van derden worden gelegd. De in- en uitgaande buizen van de handhole dienen onderlangs het tracé uitgebogen te worden naar de handhole toe. Verweving van het kabel- c.q. buizenstelsel dient zoveel mogelijk te worden voorkomen.
13. Handholes c.q. ondergrondse lasmoffen mogen niet geplaatst worden nabij (hoofd)rioleringen, (hoofd)leidingen en/of huis- en bedrijfsaansluitingen van de Nuts- / Telecombedrijven. Minimale afstand is 1 meter. Wanneer niet aan deze voorwaarden kan worden voldaan, dient vergunningaanvrager zelf contact op te nemen met de betreffende eigenaar van de aansluiting voor schriftelijke toestemming voor een belemmering van zijn rechten. Deze toestemming is onderdeel van de vergunningaanvraag.
14. De handholes waarvan, ter beoordeling van de gemeente, aangenomen kan worden dat deze bij normale bedrijfsvoering maximaal 2 x per jaar geopend gaan worden, dienen zodanig aangebracht te worden dat het deksel van de handhole een minimale dekking heeft van 25 cm onder maaiveld. Verder dient de handhole ingebed en afgedekt te worden met straatzand conform de standaardvoorwaarden RAW.
15. De handholes waarvan, ter beoordeling van de gemeente, aangenomen kan worden dat deze bij normale bedrijfsvoering meer dan 2 x per jaar geopend gaan worden, dienen voorzien te zijn van een zwart gecoat, geprofileerd stalen putdekselconstructie van de ter plaatse vereiste verkeersklasse en zodanig aangebracht te worden dat het deksel van de handhole na zetting van het omringende straatwerk gelijk ligt met het peil van het omringende maaiveld (bovenkant elementenverharding). Verder dient de elementenverharding rond de handhole ingeknipt te worden in het bestaande verband.

16. De maximale toegestane uitwendige breedte van de handhole is 70 centimeter. Indien deze niet toepasbaar is door ruimtegebrek, wordt een andere locatie bepaald of moeten meerdere handholes van een kleiner formaat worden toegepast. Handholes van afwijkend formaat moeten vooraf ter goedkeuring worden voorgelegd aan de coördinator van de gemeente.
17. Bij plaatsing in de rijweg of een onderdeel daarvan moet de handhole en het deksel van een dermate solide constructie zijn (minimaal verkeersklasse 30) dat alle soorten wegverkeer over de plaats van de handhole kunnen rijden of erop staan zonder dat daardoor verzakkingen ontstaan in de rijweg.
18. De handhole c.q. ondergrondse lasmof blijft eigendom van de vergunninghouder. De vergunninghouder draagt zorg voor het beheer van de handhole c.q. ondergrondse lasmof, waaronder het op de juiste hoogte stellen van de handhole.
19. De vergunninghouder blijft altijd aansprakelijk voor alle schade en gevolgschade die mogelijk ontstaat door de aanwezigheid van de handhole c.q. ondergrondse lasmof.
20. De handholes c.q. ondergrondse lasmoffen mogen niet aangebracht worden in kabel- en leidingtracés, rijbanen, parkeerplaatsen, uitwegen, op kruisingen, ter plaatse van de aansluitlocatie van woningen en binnen een afstand van 3 meter vanaf bomen. De handholes c.q. ondergrondse lasmoffen dienen bij voorkeur geplaatst te worden in voetpaden, bermen of groenvoorzieningen.

4.4 Huisaansluitingen riolering (rioolaansluitingen) bouwkundige (apparatuur) behuizingen

1. Rioolaansluitingen voor gemengde afvoer, vuilwaterafvoer of regenwaterafvoer dienen te worden uitgevoerd in overeenstemming met het vigerende BIOR, (Beheer eisen Inrichting Openbare Ruimte Gemeente Ridderkerk).
2. Het koppelen van particuliere rioolaansluitingen in de openbare ruimte is niet toegestaan.
3. In uitzonderlijke gevallen kan in overleg met de gemeente worden overgegaan tot het koppelen van rioolaansluitingen op een zogenaamde koppelleiding. Deze koppelleiding wordt gezien als een particuliere leiding.
4. Voor deze koppelleiding moet een vergunning worden aangevraagd. De koppelleiding moet op naam worden gesteld van één rechtspersoon.

5 Voorwaarden en eisen ten aanzien van de uitvoering

5.1 Informatie en communicatie

1. Namens de vergunninghouder dient er altijd één aan te spreken verantwoordelijke persoon op het werk aanwezig te zijn. De naam van deze persoon moet bij alle betrokken partijen bekend zijn. Deze persoon heeft tot taak te controleren en te verifiëren dat alle gespecificeerde materialen worden toegepast en dat de constructiewerkzaamheden worden uitgevoerd volgens het bestek, de specificaties, de tekeningen en de gemaakte afspraken, en dat de uitvoering in overeenstemming met het gestelde in de vergunning is. Hij moet de nodige medewerking verlenen aan de toezichthouder van de gemeente en eventuele andere toezichthouders.
2. De voertaal op het werk is Nederlands. De vergunningaanvrager moet ervoor zorgen dat de sleutelfunctionarissen in zijn projectorganisatie c.q. van zijn grondroerder deze taal voldoende beheersen.
3. Bij bouwvergaderingen wordt minimaal 1 ter zake kundige medewerker van de gemeente uitgenodigd.
4. Van deze vergaderingen zal de vergunninghouder of grondroerder notulen opmaken en aan de gemeente toezenden. Deze notulen zullen op de gebruikelijke wijze worden beoordeeld en vastgesteld door de vergadering.
5. Als de bereikbaarheid van belanghebbenden c.q. omwonenden tijdelijk wordt verminderd, en bij grotere wegafzettingen, moet de grondroerder/vergunninghouder minimaal één week voor aanvang van de werkzaamheden de belanghebbenden en omwonenden schriftelijk op de hoogte stellen. De gemeente bepaalt de wijze waarop dit moet gebeuren, waarbij de gemeente de omvang en de gevolgen van het werk in haar beoordeling zal betrekken.

5.2 Herstel verhardingen

1. Tenzij anders is overeengekomen, mag per dag geen grotere sleuflengte worden gemaakt, dan op die dag weer volledig kan worden dichtgemaakt. Zie voor gedetailleerde bepalingen hoofdstuk 6 van het handboek
2. Asphalt- en overige gesloten verhardingen en gefundeerde bestratingen dienen door vergunninghouder tijdelijk te worden hersteld met door vergunninghouder voor diens rekening aan te leveren betonklinkers. Het definitieve herstel wordt op kosten van de vergunninghouder uitgevoerd door de gemeente.
3. Uitgezonderd op de bepalingen in lid 2 en 3 is het gebied rond het Gemeentehuis (Koningsplein) het centrum en het gebied rond Prima Bolnes (Gerrit Maritzstraat). Hier mag de controle en goedkeuring op de verdichting en het opnemen en herstel van de verharding uitsluitend worden uitgevoerd door de gemeente. Dit in verband met een langdurige onderhoud- en garantieovereenkomst tussen een aannemer en de

gemeente in betreffend gebied. De vergunninghouder is verplicht om via de gemeente deze bedrijven voor eigen rekening en risico in te schakelen voor de werkzaamheden en dit voorafgaand aan de start van de werkzaamheden aan de coördinator van de gemeente te bewijzen.

4. Uitgezonderd op de bepaling in lid 2 en 3 zijn ook delen van eventuele nieuwbouw locaties die nog niet in beheer zijn overgedragen aan de gemeente. Hier mag de controle en goedkeuring op de verdichting en de herbestrating uitsluitend worden uitgevoerd door de firma's die op de betreffende locatie verantwoordelijk zijn voor het aanbrengen van de bestrating. De vergunninghouder is verplicht om deze bedrijven voor eigen rekening en risico in te schakelen voor de herbestravings- en daaraan gerelateerde werkzaamheden en dit ruim voorafgaand aan de start van de werkzaamheden met de coördinator en de projectleider van de gemeente overeen te komen.

5.3 Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen

Indien een verharding van een nog op te breken tracé een bovengemiddeld aantal gebroken of beschadigde elementen bevat (boven 5% van het totale aantal elementen) zullen deze door de gemeente om niet beschikbaar worden gesteld

De ter beschikking gestelde bestratingsmaterialen kunnen worden afgehaald op de gemeente werf "de Gorzen" aan de Gorzenweg te Ridderkerk aan de hand van de opbrekingsstaat, waarop voorafgaand aan het werk het aantal m² door de betreffende opzichter is aangegeven. Op deze opbrekingsstaat staat o.a. vermeld:

- straatnaam c.q. projectnaam;
- naam bedrijf;
- aantal m² en soort af te halen bestratingsmateriaal;
- datum.

5.4 Door de vergunninghouder ter beschikking te stellen bouwstoffen

De afgevoerde grond c.q. niet voor aanvulling geschikte grond moet, in overleg met de toezichthouder van de gemeente, worden vervangen door zand c.q. grond conform het Besluit Bodemkwaliteit. De vergunninghouder stelt dit beschikbaar op voor eigen rekening. Ook de vervoers- en verwerkingskosten komen voor rekening van de vergunninghouder.

5.5 Maatregelen in het belang van het verkeer

1. De werkzaamheden moeten in tijd en uitvoeringswijze zodanig worden gepland dat belemmering van de bereikbaarheid van woningen en bedrijven tot het minimum wordt beperkt.
2. In geval van doodlopende straten of woonerven moet vergunningaanvrager ervoor zorgen dat de bereikbaarheid per auto van aanliggende woningen en bedrijven zoveel mogelijk, en de bereikbaarheid voor hulpdiensten altijd is gegarandeerd. Dit met tijdelijke verkeersmaatregelen en /of aan te brengen tijdelijke voorzieningen (bijvoorbeeld rijplatenbanen, tijdelijke waterkruisingen of doorsteken door groenstroken). Het aanbrengen, opruimen en weer in oorspronkelijke staat brengen gebeurt door, en voor rekening van, de vergunningaanvrager.

3. Ter zake van het gestelde in lid 2 stelt vergunningaanvrager een gedetailleerde verkeerswerk- en tijdplanning op die onderdeel uitmaakt van de vergunningsaanvraag. De gemeente kan verlangen dat separaat nog meer verkeersplanningen worden vervaardigd (zie ook lid 4.)
4. De Standaard RAW Bepalingen, zoals deze regelmatig worden gewijzigd (hierna te noemen: "Standaard 20nn" waarbij nn het meest recente jaar is) is van toepassing en de daaraan verbonden CROW uitgaven Werk in Uitvoering 96a en 96b. De CROW publicaties zijn verkrijgbaar bij de CROW te Ede.
5. Indien de gemeente het noodzakelijk acht, kan vergunninghouder worden verplicht zoveel mogelijk 's nachts of in de avonduren de werkzaamheden uit te voeren.
6. De noodzakelijke verkeersvoorzieningen moeten, op aanwijzing van de toezichthouder van de gemeente, door vergunninghouder worden verzorgd. De kosten zijn voor de vergunninghouder. De voorzieningen en maatregelen dienen ten minste drie weken voor aanvang van de werkzaamheden door de grondroerder bij de coördinator van de gemeente worden ingediend, tenzij anders is overeengekomen.
7. Als de door vergunninghouder uit te voeren werkzaamheden begeleid dienen te worden door tijdelijke verkeersregelininstallaties (VRI), dan dient de vergunninghouder conform lid 2 dit 3 weken van tevoren te melden bij de coördinator van de gemeente. Binnen 5 werkdagen na aanlevering zal door de gemeente het e.e.a. beoordeeld worden. Eventuele opmerkingen zullen door de vergunninghouder verwerkt moeten worden alvorens de tijdelijke VRI in gebruik te nemen.
8. Verkeersvoorzieningen die tijdelijk geen dienst doen, dienen door vergunninghouder onmiddellijk verwijderd c.q. afgedekt te worden tot het tijdstip dat deze weer nodig zijn. Het afvoeren van deze voorzieningen dient op een zodanig zorgvuldige wijze te geschieden dat er geen beschadigingen optreden. Bouwmaterialen dienen goed beveiligd te worden zodat derden daartoe geen toegang hebben.
9. Indien de tijdelijke verkeersmaatregelen in een verharding aangebracht moeten worden, dient het te verwijderen verhardingsmateriaal door vergunninghouder voor diens rekening te worden afgevoerd en na verwijderen van de verkeersmaatregel weer terug aangebracht te worden.
10. Vergunninghouder draagt zorg voor een regelmatige en voldoende controle op de instandhouding van verkeersborden, wegbebakening en -afzettingen, ook buiten de normale werktijden, en dient zorg te dragen voor het zo spoedig mogelijk herstellen van deze verkeersmaatregel. Dit geldt ook voor de door de gemeente geplaatste verkeersvoorzieningen. Eventuele aanwijzingen door de toezichthouder van de gemeente met betrekking tot verkeersmaatregelen dienen onmiddellijk te worden opgevolgd.
11. Ten behoeve van de werkzaamheden als bedoeld onder 7 verstrekt de aanvrager aan de coördinator van de gemeente naam, adres en telefoonnummer aan één of meer werknemers belast met de uitvoering van deze werkzaamheden.
12. De verkeersmaatregelen en voorzieningen mogen maximaal 72 uur voor aanvang van de werkzaamheden, afgedraaid, worden aangebracht. Omdraaien mag pas twee uur voorafgaand aan de aanvang van de werkzaamheden. Na afloop van de werkzaamheden dienen de verkeersmaatregelen en voorzieningen, zodra de situatie dit toelaat, weer te

worden afgedraaid. Indien de werkzaamheden worden onderbroken en de situatie laat dit toe, dan dienen de verkeersmaatregelen en voorzieningen te worden afgedraaid gedurende het staken van de werkzaamheden. Twee uur voor de hernieuwde opstart van het werk kan het afdraaien ongedaan gemaakt worden.

13. Tijdelijke bebording mag niet aangebracht worden aan bestaande verticale elementen met uitzondering van lichtmasten.
14. De aannemer of onderaannemer die de verkeersmaatregelen opzet en/of verwijdert moet in het bezit zijn van een KOMO-procescertificaat op basis van de BRL-9101 conform de het KIWA Reglement voor Procescertificatie.
15. Vergunninghouder draagt zorg voor de bereikbaarheid van woningen, winkels, openbare gebouwen e.d. voor (minder valide) voetgangers en (brom) fietsers. In overleg met de betrokkenen kan de gemeente de mate van bereikbaarheid nader inhoud worden gegeven.
16. Vergunninghouder houdt het gemotoriseerde bestemmingsverkeer naar woningen, winkels, bedrijven, bouwwerken, landerijen enz. in overleg met de betrokkenen zoveel mogelijk in stand. Indien met de betrokkenen geen overeenstemming kan worden bereikt over de beperking van de bereikbaarheid, treedt de grondroerder tijdig, minimaal 3 weken vooraf, in overleg met de gemeente.
17. De stallingsplaats van haspel-, vracht-, directie-, materiaalwagens enz. moet in overleg met de gemeente worden bepaald. Hiervoor dient in het kader van der APV door grondroerder een vergunning te worden aangevraagd.
18. Plaatsing van obstakels dient te voldoen aan CROW publicatie 130, "richtlijn voor het markeren van onverlichte obstakels" (ISBN 90 6628 283 5).

5.6 Maatregelen om overlast te beperken

1. Het is niet toegestaan om op werkdagen voor 07.00 uur en na 19.00 uur opbreek-, graaf-, kabel-, aanvulling-, verdichting-, en/of bestratingswerkzaamheden uit te voeren. Op, aan en nabij straten in de hoofdwegstructuur mag dit niet voor 10.00 uur en na 15.00 uur.
2. De dag voorafgaande aan een zaterdag of nationale feestdag moet om uiterlijk 12.00 het graven van geulen en het leggen/trekken van kabels etc. worden gestaakt en moet onverwijld worden overgegaan tot het aanvullen en verdichten van hoofd geulen, het aanbrengen van de verhardingen en het opruimen van de werkomgeving. Om uiterlijk 16.30 uur moeten alle werkzaamheden gereed en alle elementverhardingen hersteld en gesloten zijn.
3. Voorafgaand aan het graven van hoofdgeulen dienen, indien op het werk van toepassing, de voorzieningen t.b.v. de klantaansluitingen op/in/onder de eigen erven te worden aangebracht.
4. Bij werkzaamheden waarbij de bereikbaarheid van belanghebbenden c.q. omwonenden tijdelijk wordt verminderd, alsmede bij grotere wegafzettingen, dient vergunninghouder uiterlijk drie weken van tevoren een verkeersplan op te stellen en door Beheer en Uitvoering te laten goedkeuren. In het plan dient aangegeven te worden op welke wijze de bereikbaarheid van panden, woonerven etc. tijdens de werkzaamheden wordt

gegarandeerd, welke omleidingroutes er worden uitgezet en welke voorzieningen hier tijdelijk voor worden getroffen/aangebracht. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden, de belanghebbenden en omwonenden schriftelijk en tevens door middel van informatieborden langs alle aanliggende wegen op de hoogte te stellen. De gemeente zal de wijze waarop dit dient te geschieden vaststellen, waarbij de gemeente de omvang en de gevolgen van het werk in haar beoordeling zal betrekken.

5. Vergunninghouder dient alles te doen wat op grond van de meest actuele inzichten redelijkerwijs mogelijk is en verwacht mag worden om hinder als gevolg van bijvoorbeeld lawaai, stank en modder veroorzaakt door voertuigen, machines, apparaten etc. tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Indien vergunninghouder wordt toegestaan 's avonds c.q. 's nachts te werken is vergunninghouder verplicht in verband hiermee aanwijzingen van de gemeente op te volgen en zelf zorg te dragen voor de benodigde aanvullende vergunningen/ontheffingen.
6. Vergunninghouder dient bij- en na het uitvoeren van werkzaamheden tijdens regen de begaanbare trottoir- en wegverhardingen vrij van verontreinigingen te houden.

5.7 Voorbereide huis/klantaansluitingen

Er kan sprake zijn van voorbereide huisaansluitingen, waarbij de voor de huisaansluiting bedoelde buis, kabel of leiding al op de volledig benodigde lengte gemeten vanaf de hoofdleiding tot aan de klantaansluiting, in de openbare grond tijdelijk moet worden opgeborgen (voornamelijk bij CAI-, FTTH- en Datanetten). In die gevallen moet deze voorbereiding zo strak mogelijk opgerold en gebundeld, verticaal op de juiste diepte onder een beschermende voorziening te worden weggezet evenwijdig tegen de ergens van het perceel waar de voorziening voor bedoeld is. Het hiervoor eventueel benodigde tracé of straatoversteken dienen tegelijk met de aanleg van de hoofdsleuf te worden aangebracht.

6 Voorwaarden en eisen ten aanzien van het grondwerk

6.1 Operationele eisen civieltechnische werkzaamheden

1. Er mag pas worden gestart met graafwerk als met de toezichthouder van de gemeente overeenstemming is bereikt over het te ontgraven tracé (zie hoofdstuk 5)
2. Vergunninghouder is verplicht om tijdens de uitvoering de bepalingen aangaande de WION strikt na te leven. Hieronder in het bijzonder te verstaan het binnen 10 werkdagen beschikbaar zijn bij het Kadaster van de in het werk gelegde kabels en leidingen.
3. Voor het aanvullen van de sleuf of een pers- c.q. lasput moet de kabel- en leidingbeheerder van de vrij gegraven naastliggende en/of kruisende kabels en leidingen altijd in de gelegenheid worden gesteld om zijn kabels en leidingen te inspecteren. Vergunninghouder is verplicht om de informatie en coördinatie terzake uit te voeren.
4. Voor het inmeten van kabels en leidingen moet de sleuf tot de helft van de leiding worden aangevuld, opdat bij het verder aanvullen van de sleuf de leiding niet meer kan verschuiven
5. Vergunninghouder verzorgt het uitnemen van de bestaande verharding, het graven van sleuven, de werkzaamheden aan de kabels en leidingen, het aanvullen en het verdichten van de sleuven en het aanbrengen van verharding en houdt daarop zelf toezicht. Het toezicht van de gemeente beperkt zich tot het controleren op het naleven van de bepalingen uit de vergunning, de APV, Verordening kabels en leidingen Ridderkerk 2013 en het Handboek door de grondroerder.
6. Tenzij vooraf schriftelijk anders is overeengekomen mag nimmer meer dan 40 meter straat of erf moeilijk bereikbaar zijn voor gemotoriseerde hulpdiensten zoals brandweer en/of ambulance. Indien een en ander niet mogelijk of niet praktisch is dienen in overleg met en ter goedkeuring van betreffende hulpdiensten noodmaatregelen te worden getroffen zodat de hulpverlening gegarandeerd blijft.
7. Tenzij anders is overeengekomen, mag per dag geen grotere sleuflengte worden gemaakt, dan op die dag kan worden gedicht en afgetrild. Volledig herstellen van bestrating dient binnen 24 uur na afloop van de werkzaamheden volledig en compleet te geschieden. Uitgezonderd hierop zijn de werkdagen voorafgegaan aan een zaterdag of nationale feestdag. Op deze dagen dient de bestrating nog diezelfde dag voor 16.30 uur volledig te zijn hersteld.
8. Dwarssleuven in trottoir, fietspad en/of rijweg alsmede langssleuf ter hoogte van in/opritten naar parkeergelegenheden op eigen erf, garageboxen, erven en terreinen van bedrijven dienen dezelfde dag te worden bestraat en afgewerkt. Indien een en ander niet mogelijk of niet praktisch is dienen noodmaatregelen te worden getroffen zodat de bereikbaarheid van genoemde objecten dezelfde dag weer gegarandeerd is.
9. Na het afwerken van de bestrating mag geen puin, grond, zand en/of afval van de werkzaamheden op het werk meer voorkomen.

10. Alle verharding dient tijdens weekenden en feestdagen gesloten te zijn. Er mag in weekenden en tijdens feestdagen geen puin en/of afval op het werk aanwezig zijn.
11. Wanneer de bestratingswerkzaamheden meer dan 1 dag werk zijn achter geraakt op de leidinglegging, zal deze laatste op eerste aanzegging worden gestopt en zal vergunninghouder zonodig na overleg op eigen kosten noodmaatregelen moeten treffen.
12. De vergunninghouder hoeft geen betere kwaliteit te leveren dan aanwezig voordat de ontgraving werd uitgevoerd. Behoudens de normale degeneratie als gevolg van werken aan bestaande verharding hoeft de gemeente echter geen verslechtering te accepteren. Uitzondering hierop zijn situaties waarbij in gezamenlijke vooropname van het tracé met de gemeente nadere afspraken zijn gemaakt over het leveren van elementen door de gemeente.
13. Alle materialen en elementen dienen in de oorspronkelijke staat en onbeschadigd te worden opgeleverd. De vergunninghouder dient bij beschadiging zelf te zorgen voor herstel en te zorgen voor vervangend materiaal. Uitzondering hierop zijn situaties waarbij in gezamenlijke vooropname van het tracé met de gemeente nadere afspraken zijn gemaakt over het leveren van elementen door de gemeente.
14. Al het te gebruiken (bestratings-)materiaal dient van dezelfde soort, vorm, kleur en afwerking alsmede van minimaal dezelfde kwaliteit te zijn als het oorspronkelijk aanwezige materiaal en de door de gemeente gebruikelijk toe te passen materialen.
15. De visuele- en fysieke (elektronische conuswaarderegistratie) controle op het aanvullen en verdichten van de sleuven moet gebeurend door de vergunninghouder. De vergunninghouder levert op aan de gemeente. Indien de aanvulling c.q. verdichting niet aan de gestelde eisen voldoet, wordt vergunninghouder in de gelegenheid gesteld dit binnen twee weken te herstellen. Na deze periode vindt wederom een controle door de gemeente plaats waarbij vergunninghouder verplicht kan worden om ter plaatse, op aanwijzing van de toezichthouder van de gemeente, een aantal fysieke (elektronische conuswaarderegistratie) verdichtingsmetingen uit te voeren.
16. Indien na deze termijn herstel uitblijft c.q. onvoldoende is uitgevoerd is de gemeente gerechtigd om de reparatie op kosten van de vergunninghouder te herstellen.

6.2 Technische eisen grondwerkzaamheden

1. De gemeente hanteert de normering NEN 3650-1:2003, paragraaf 9.5.7.2, met uitzondering van het gestelde onder verdichten.
2. Te ontgraven grond, zand, teelaarde enz. moet zoveel mogelijk gescheiden ontgraven, vervoerd, aangevuld of in depot gezet worden. Aanvullen zo veel mogelijk gescheiden in omgekeerde volgorde als ontgraven.
3. De plaats van de tijdelijke opslag van uitgekomen sleufmateriaal dient vooraf in overleg met de gemeente te worden bepaald. Na beëindiging van het werk of bij de eerste aanzegging van de gemeente dienen deze materialen te zijn verwijderd.

4. In het werk zal, afhankelijk van de omstandigheden en de grondgesteldheid, in overleg met de gemeente worden bepaald of de ontgraving plaats vindt in open ontgraving of d.m.v. afdamming.
5. Het aanvullen van de sleuf door middel van inwateren c.q. plempen is niet toegestaan.
6. Elementen verhardingen moeten handmatig worden uitgebroken. De uitkomende materialen moeten worden schoongemaakt en gesorteerd.
7. De gegraven sleuf in elementenverharding moet over de volle breedte worden aangevuld en verdicht conform de in dit hoofdstuk aangegeven bepalingen. Het uitgegraven materiaal moet, vrij van stenen en dergelijke, met zorg in de juiste volgorde worden ingebracht om de oorspronkelijke profielopbouw zoveel mogelijk te herstellen
8. De aanvulling dient te worden uitgevoerd in lagen van maximaal 0,30 m, waarbij elke laag mechanisch moet worden verdicht. De sleuf dient na verdichting te voldoen aan de Standaard RAW Bepalingen, zoals deze regelmatig worden gewijzigd, hierna te noemen: "Standaard 20nn" (waarbij nn het meest recente jaar is) art.24.02.05 lid 01 en 02 uitgegeven door de stichting C.R.O.W.
9. Onder de verharding moet het oorspronkelijke zandbed weer worden hersteld. Indien de oorspronkelijke dikte van het zandbed kleiner is dan 10 cm, zal de vergunninghouder voor haar rekening het te kort komende zand bijleveren en aanbrengen.
10. Als de aanvulling aan de gestelde eisen voldoen dient de verwijderde elementenverharding te worden teruggebracht. Alle terug aangebrachte elementen dienen onderling en ten opzichte van de ongeroerde elementen even hoog te zijn bestraat. Binnen het terug aangebrachte straatwerk mogen geen oneffenheden voorkomen Het straatwerk dient onder hetzelfde profiel en verband te worden bestraat als voor de werkzaamheden aanwezig was
11. Uitgevoerd straatwerk in de vorm van tegelwerk dient te zijn afgetrild en ingeveegd met straatzand. Uitgevoerd straatwerk in de vorm van betonstraatstenen dient te zijn afgetrild en ingeveegd met brekerzand.
12. De gegraven sleuf in berm of onverharde grond moet over de volle breedte worden aangevuld en verdicht conform de in dit hoofdstuk aangegeven bepalingen. Het uitgegraven materiaal moet, vrij van stenen en dergelijke, met zorg in de juiste volgorde worden ingebracht om de oorspronkelijke profielopbouw zoveel mogelijk te herstellen. Daar waar nodig aanvullen met, door vergunninghouder voor diens rekening te leveren en aan te brengen schone teelaarde.
13. De aanvulling van de sleuf in berm of onverharde grond dient te worden uitgevoerd in lagen van maximaal 0,30 m, waarbij elke laag mechanisch moet worden verdicht. De sleuf dient na verdichting te voldoen aan de Standaard RAW Bepalingen, zoals deze regelmatig worden gewijzigd, hierna te noemen: "Standaard 20nn" (waarbij nn het meest recente jaar is) art.24.02.05 lid 01 en 02 uitgegeven door de stichting C.R.O.W.
14. De aanvulling van de sleuf in berm of onverharde grond mag na verdichting niet hoger zijn dan het omringende maaiveld. Tevens mag geen belemmering voor de afwatering ontstaan.

15. Alvorens een asfaltconstructie wordt verwijderd moeten de zijanten tot de gewenste diepte op steenmaat worden ingezaagd en met behulp van een compressor worden verwijderd. De vrijgekomen materialen dienen te worden onderscheiden naar:
 - teerhoudend:
 - niet teerhoudend.Teerhoudende materialen dienen te worden vervoerd naar een nader te bepalen gecontroleerde stortplaats of recyclingbedrijf binnen een straal van 15 km. Niet teerhoudende materialen af te voeren naar een nader te bepalen erkend en gecertificeerd verwerkingsbedrijf voor secundaire materialen. De acceptatiekosten komen voor rekening van vergunninghouder.
16. De ontstane sleuf in de asfaltverharding moet over de volle breedte worden opgevuld en verdicht met gestabiliseerd zand, ten minste 100 kg hoogovencement per m³ zand, met een minimale dikte van 300 mm. Het gestabiliseerd zand dient na verdichting te voldoen aan de Standaard RAW Bepalingen, zoals deze regelmatig worden gewijzigd, hierna te noemen: "Standaard 20nn" (waarbij nn het meest recente jaar is) art.24.02.05 lid 01 en 02 en art. 24.02.06 lid 01 en 02 uitgegeven door de stichting C.R.O.W Bij sleuven breder dan 1.00 m het gestabiliseerde zand vervangen door betongranulaat 0/31,5 dikte 250 mm. De funderingslaag van de gefundeerde verharding dient hersteld en verdicht te zijn volgens de Standaard RAW Bepalingen, zoals deze regelmatig worden gewijzigd, hierna te noemen: "Standaard 20nn" (waarbij nn het meest recente jaar is) art.28.12.02 lid 01 en 02 uitgegeven door de stichting C.R.O.W.
17. De sleuf vervolgens dichtstraten in tenminste 50 mm brekerzand met betonstenen in halfsteensverband haaks op de rijrichting op een wijze die geen gevaar oplevert. De bovenzijde van de stenen dienen gelijk te liggen met het ingezaagde asfalt. De stenen dienen vlak ten opzichte van elkaar te worden bestraat. De betonstenen kunnen onder overleg van een door de toezichthouder van de gemeente afgetekende bon om niet worden afgehaald op de gemeentewerf aan de Gorzenweg 7-9, Ridderkerk.
18. Het dichtblokken van een sleuf kan tot gevolg hebben dat verhardingen die om c.q. naast de sleuf liggen als gevolg van het gebruik door het verkeer verzakken en/of beschadigd worden. De schade die hieruit voor de gemeente voortvloeit, dient door vergunninghouder te worden hersteld.
19. De vergunninghouder dient door middel van elektronisch vastgelegde verdichtingsmetingen aan de gemeente aan te tonen dat de verdichtingsgraden zoals in de in dit hoofdstuk genoemde normen zijn bereikt. Per meting dient in ieder geval aan weerszijden van de grondroering twee referentiemetingen te zijn genomen tot de diepte van de ontgraving en een doelmeting in de verdichte ontgraving in de as tussen de twee referentiemetingen.
20. De toegepaste meetapparatuur en de gevolgde methodiek dienen bij de vergunningaanvraag met de gemeente te worden besproken en moet haar goedkeuring hebben.
21. De verdichtingseisen geldt onverkort, ook indien er tijdens de werkzaamheden puin in de grond wordt aangetroffen en/of de grondsamenstelling een goede verdichting onmogelijk maakt Het is dan aan de vergunninghouder om op zijn kosten maatregelen te treffen om een correcte verdichting te bereiken.

22. Grond, uitgezonderd teelaarde, die als aanvulling is verwerkt in groenvakken op een diepte van minder dan 0,80 m, mag na het verdichten een conuswaarde hebben van maximaal 1,5 Mpa. Dit geldt niet voor een waterkering of wegberm.
23. De vergunninghouder dient de verdichtingswaarden aan het begin en vervolgens iedere 50 meter strekkende sleuf alsmede bij ieder solo gemaakt las/koppelgat te meten en vast te leggen en deze gegevens op verzoek aan de toezichthouder van de gemeente onverwijld te overleggen. De vergunninghouder dient naar genoegen van gemeente een registratiesysteem aan te leggen en te onderhouden waaruit op eenvoudige wijze en online de locatie en waarden van de metingen zijn te verkrijgen voor de leidingcoördinator en toezichthouder van Beheer en Uitvoering.

7 Schade, aansprakelijkheid, en verzekeringen

7.1 Schade

1. Vergunninghouder zal de redelijkerwijs mogelijke maatregelen nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van het werk schade lijden.
2. Schade aan gemeentelijke of andere eigendommen dient te worden vermeden. Mochten toch beschadigingen optreden dan dient vergunninghouder deze direct te melden aan de toezichthouder van de gemeente en aan de beheerder van het beschadigde eigendom. Hierna geeft vergunninghouder zo spoedig mogelijk, doch in elk geval binnen 24 uur nadat hem daarvan is gebleken, schriftelijk kennis aan de gemeente.
3. Het herstel van de schade vindt plaats in overleg en voor rekening van de veroorzaker. Uitgangspunt bij het herstel van de (voorzien) schade als gevolg van de werkzaamheden is dat de vergunninghouder de situatie in oorspronkelijke staat herstelt. Daarop zijn ook de vergunningvoorwaarden en deze uitvoeringsvoorschriften gericht
4. Omdat bij straatwerk al op voorhand bekend is dat er, ook bij goed herstel van de verharding, toch sprake is van een kwaliteitsachteruitgang is de vergunninghouder aan de gemeente een vergoeding verschuldigd. De aard en hoogte van de vergoedingen zijn aangegeven in de Verordening kabels en leidingen Ridderkerk 2013, en de Legesverordening van de gemeente Ridderkerk.
5. Echter, niet alle schades die de gemeente als gevolg van leidingwerkzaamheden lijdt kunnen door de vastgestelde schadetarieven worden gedekt. Dit is het geval bij:
 - Schade bij groenwerkzaamheden (lid 6)
 - Schade die ontstaat buiten de sleuf (lid 7)
 - "Verborgene gebreken" (lid 8)
6. Schade aan groen is aan de orde in de volgende situaties:
 - Werkzaamheden waarbij de overlevingskans van de aanwezige beplanting gering is en dus moet worden vervangen,
 - Werkzaamheden waarbij dicht in de buurt van bomen moet worden gewerkt
 - Aantasting (ecologische) kwaliteit groeiplaats
 - In deze gevallen zullen al vóór het verstrekken van de vergunning specifieke afspraken worden vastgelegd. Afhankelijk van de omvang van het werk kan in de voorwaarden "het 1e jaarsonderhoud groen" en "inboet beplanting na het 1e

groei-eizoen" worden voorgeschreven. De schade aan bomen wordt vastgesteld op basis van de Richtlijnen NVTB (Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen) Altijd de meest recente versie hanteren.

De vergunninghouder zal in de gelegenheid worden gesteld om, afgezien van het herplanten van bomen, zélf al de werkzaamheden te verrichten. In dergelijke situaties zal daarom de kwaliteit van de uit te voeren herstelwerkzaamheden van te voren goed omschreven worden. De vergunninghouder kan ook aan de gemeente vragen om de werkzaamheden, op zijn kosten, uit te voeren. Dat gebeurt dan op zakelijke basis, na een proces van offereert en opdrachtverlening.

7. Van schade welke ontstaat buiten de sleuf is sprake als ten gevolge van werkzaamheden schade ontstaat buiten de sleuf (aan materialen, lantaarnpalen, verkeerslichten, geparkeerde auto's, e.d.) Voor zover het gemeentelijke eigendommen, betreft zal de gemeente deze schade verhalen op vergunninghouder. Afhankelijk van de specifieke situatie kan het wenselijk zijn dat er voorafgaand aan de werkzaamheden een, gezamenlijke, schouw en vastlegging plaatsvindt. Ontstane schades zullen zoveel mogelijk door de toezichthouder Beheer en Uitvoering worden vastgelegd; in een schaderapport en op foto.
8. Verborgene gebreken is de definitie voor buitenproportionele verzakking van opgeleverd en goedgekeurd hersteld straatwerk. In dergelijke gevallen zal de vergunninghouder in staat gesteld worden de verharding, opnieuw, te herstellen. Als norm voor "buitenproportioneel" wordt een verzakking aangehouden van meer dan 0,03 m, welke zich binnen één jaar na het eerste herstel voordoet (CROW-norm voor "ernstige schade")

7.2 Aansprakelijkheid

1. Ongeacht de vergunningverlening door de gemeente en/of goedkeuring door andere bevoegde instanties, is de vergunninghouder ten opzichte van de gemeente en/of derden aansprakelijk voor schade als gevolg van de uitvoering van het werk.
2. De gemeente is niet aansprakelijk voor schade die netbeheerder en/of grondroerder of derden lijden, ingeval leidingen van verschillende bedrijven door afwijking van de door haar gegeven aanwijzingen en richtlijnen in lengterichting boven elkaar of te dicht bij elkaar zijn of worden gelegd en dit is te wijten aan het feit dat bij het leggen is afgeweken van de door of namens gemeente gegeven aanwijzingen en richtlijnen.
3. De netbeheerder vrijwaart de gemeente tegen alle aanspraken van derden wegens schade, die het gevolg is van het (ver)leggen, verwijderen, repareren e.d. van leidingen in opdracht van de beheerder.
4. De netbeheerder is aansprakelijk voor alle schade aan gemeente-eigendommen die het gevolg is van het (ver)leggen, verwijderen repareren e.d. van leidingen. Bij gecombineerde leidingaanleg zijn de deelhebbende bedrijven hoofdelijk aansprakelijk ten opzichte van de gemeente.
5. Het bepaalde in lid 3 en 4 geldt evenzeer indien het (ver)leggen c.q. verwijderen van kabels en leidingen wordt uitgevoerd in opdracht van c.q. op verzoek van de gemeente.

6. Leidingen die zijn gelegd in afwijking van aanwijzingen, richtlijnen e.d. van de gemeente dienen op eerste aanzegging door de gemeente door en voor rekening van de betreffende vergunninghouder te worden verlegd naar de door de gemeente aan te geven plaats c.q. hoogte.

7.3 Verzekeringen

1. Vergunninghouder dient een bouwverzekering af te sluiten, welke dekking biedt tegen:
 - beschadiging, verlies of vernietiging van het werk, waaronder de voor het werk bestemde materialen;
 - het risico van aansprakelijkheid voor schade aan goederen van derden, en de daaruit voortvloeiende gevolgschade, alsmede voor dood en/ of lichamelijk letsel van personen, veroorzaakt door de uitvoering van het werk.
2. De dekking van de bouwverzekering loopt minstens vanaf de dag dat dit werk op het werkterrein een aanvang neemt tot het eind van de onderhoudsperiode.
3. De gemeente gaat bij haar projecten uit van een standaard onderhoudstermijn van 12 maanden.
4. Onverminderd het in voorgaande artikelen van deze paragraaf bepaalde zullen vergunninghouder en haar mede- en onderaannemers voor eigen rekening zorg moeten dragen voor de verzekeringen tegen schade als gevolg van Wettelijke Aansprakelijkheid welke voortvloeit uit het gebruik van aannemersmateriaal bij de uitvoering van het werk.
5. Objecten waarvoor een verzekeringsplicht krachtens de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorvoertuigen (WAM) geldt, dienen in overeenstemming met de voorschriften van de WAM, alsmede tegen het werkrisico verzekerd te zijn. Alleen door de in de vorige zin bedoelde verzekering gedekte motorrijtuigen mogen voor het werk worden gebruikt.

7.4 Veiligheid

1. Alle werkzaamheden moeten worden uitgevoerd met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van veiligheid en arbeidsomstandigheden. De op dit gebied van kracht zijnde voorschriften moeten op het werk beschikbaar zijn.
2. Het personeel dat bij de werkzaamheden is betrokken, moet zijn geïnstrueerd met betrekking tot de op de bouwplaats geldende wetten en regels ten aanzien van veiligheid en arbeidsomstandigheden. Leidinggevend personeel moet erop toezien dat de van toepassing zijnde voorschriften worden nageleefd.
3. Voor de aanvang van de werkzaamheden moet een Veiligheids- en Gezondheidsplan (V&G plan) zijn opgesteld door vergunninghouder en aan de Toezichthouder Beheer en Uitvoering zijn overhandigd en gemaild. In dit plan moet minimaal het volgende zijn opgenomen:
 - de van kracht zijnde veiligheidsvoorschriften;
 - milieuvoorschriften;
 - de wijze waarop de instructie en voorlichting van het personeel wordt geregeld;

- de wijze waarop het toezicht is geregeld;
 - de wijze waarop verontreiniging van het milieu wordt voorkomen respectievelijk beheerst;
 - een risico-inventarisatie en- evaluatie met betrekking tot de uit te voeren werkzaamheden;
 - de wijze waarop de afhandeling van calamiteiten en ongevallen wordt geregeld
4. Het bij de uitvoering van de werkzaamheden betrokken personeel moet op de hoogte zijn van de inhoud van het V&G plan en moet dit naleven

7.5 Bereikbaarheid belendende gebouwen

1. De bereikbaarheid van woningen, openbare gebouwen en dergelijke voor (mindervalide) voetgangers dient te worden gewaarborgd. In dit verband dient rekening gehouden te worden met de toegankelijkheid voor hulpmiddelen zoals rollators en scootmobielen. In overleg met de betrokkenen en de toezichthouder van de gemeente moet de bereikbaarheid worden gegarandeerd.
2. Indien de beperking van de bereikbaarheid tot gevolg heeft dat de hulpdiensten objecten niet voldoende kunnen naderen of dat de bevoorrading van winkels en bedrijven anders dan normaal moet worden geregeld moet vooraf overleg worden gevoerd met de belanghebbenden en de toezichthouder Beheer en Uitvoering.
3. Bij werkzaamheden op of in de nabijheid van eigendommen en installaties van derden moet vooraf overleg plaats vinden over eventueel te nemen specifieke veiligheidsvoorzorgsmaatregelen. Deze maatregelen moeten tevens worden verwerkt in het veiligheidsplan.

7.6 Peilen en hoofdafmetingen

1. In geval van aanleg van kabels en leidingen een nieuwbouwsituatie waarbij (nog) geen woningen etc. aanwezig zijn om als vaste punt voor maatvoering voor K&L trasering en revisie te dienen zal de gemeente op aanvraag en kosten van de vergunninghouder maatvoering uitvoeren en een aantal maten middels piketpaaltjes en/of krijtmarkeringen borgen.
2. De aanwijzing door de gemeente zal zich beperken tot het aangeven van hoofdassen en extra punten in bochten en dergelijke, zodat de bedrijven d.m.v. eenvoudig meetwerk in horizontale en in verticale zin zelfstandig de tracés in detail kunnen uitzetten. De gemeente treedt slechts toetsend c.q. controlerend op. Het tijdstip van aanwijzing dient door vergunninghouder ten minste 1 week vooraf aan de gemeente kenbaar gemaakt te worden.
3. Het verklikken en het instandhouden van de peilen en hoofdafmetingen vallen onder de verantwoordelijkheid van vergunninghouder. De kosten voor het opnieuw aanbrengen c.q. aanwijzen van de door de directie aangegeven punten komen voor rekening van vergunninghouder.

7.7 Grondwaterstanden

Afwijkingen of veranderingen in de opgegeven grondwaterstanden geven geen recht op schadevergoeding of enigerlei andere financiële tegemoetkoming.

8 Voorwaarden en eisen ten aanzien van verontreinigde en niet-verontreinigde grond

8.1 Voorschriften voor werken in verontreinigde grond

1. Bij de afgifte van de vergunning door de gemeente zal de vergunningaanvrager op de hoogte worden gebracht van eventueel verdachte locaties. Vergunninghouder zal vervolgens zelf de maatregelen treffen die genomen moeten worden in het kader van de Wet bodembescherming en de regels uit de Provinciale Milieuverordening voor gedragingen grondwaterbeschermingsgebieden. Tevens worden gegevens aangeleverd waarmee de vergunninghouder de Arbo veiligheidsklasse kan vaststellen. Om bovenstaande te bepalen dient vergunninghouder de volgende gegevens aan te leveren aan de gemeente:
 - A: het betreffende tracé c.q. de locatie van de werkzaamheden;
 - B: een inschatting van de hoeveelheid niet meer terug te brengen grond.
 - C: een inschatting van de hoeveelheid grond die tijdelijk wordt uitgenomen;
 - D: een inschatting van de hoeveelheid te onttrekken grondwater.
2. Indien onder lid 1 is aangegeven dat er géén grond vrijkomt en er komt tijdens de werkzaamheden wel grond vrij dan, dient de vergunninghouder met inachtneming van lid 5, contact op te nemen met de afdeling Beheer en Uitvoering. De vrijgekomen grond dient dan op kosten van de vergunninghouder te worden afgevoerd naar een door de afdeling Beheer en Uitvoering aan te wijzen erkend en gecertificeerd verwerker.
3. Als onder lid 1 is aangegeven dat er géén grondwater hoeft te worden onttrokken en dit moet tijdens de werkzaamheden wel gebeuren, dient vergunninghouder of grondroerder voorafgaande aan het onttrekken van het grondwater contact op te nemen met de Leidingcoördinator van Beheer en Uitvoering en het waterschap Hollandse Delta .
4. Indien een netbeheerder een kabel c.q. leidingtracé wil laten lopen door een gebied waarvan vooraf is vastgesteld dat de bodem verontreinigd is, dan vervalt elke aansprakelijkheid van de gemeente. De gemeente heeft in die situatie geen saneringsplicht, deze ligt bij de initiatiefnemer. Dit wil zeggen dat alle kosten voor rekening van de netbeheerder komen.
5. Door de gemeente worden op eigen initiatief geen bodemonderzoeken verricht bij het aanleggen van kabels- en leidingen door nutsbedrijven. Wel neemt de gemeente ten behoeve van haar in- en uitbreidingsgebieden in haar overeenkomsten tot aan- en verkoop van de grond de zogenaamde 'Milieuclausule' op. Hierin staat dat er geen concentraties van stoffen in de bodem aangetroffen zijn, die het perceel ongeschikt maken voor de door de koper beoogde bestemming. Hieraan ten grondslag ligt dan wel een bodemonderzoek. De netbeheerder kan hieraan tegenover de gemeente geen aanspraken ontlenen voor wat betreft de milieuhygiënische geschiktheid van de grond voor het leggen etc. van kabels e.d. Vergunninghouder kan de gemeente aanspreken als in de grond belemmeringen worden aangetroffen voor het leggen etc. van kabels e.d. en die belemmeringen blijken afkomstig te zijn van minder deugdelijke werkzaamheden bouwrijp maken door of in opdracht van de gemeente.
6. Grond en/ of bouwstoffen die vrijkomen uit de sleuf blijven eigendom van de gemeente en zijn te onderscheiden naar:

niet verontreinigd:

De overtollige grond en/ of bouwstoffen dienen op kosten van de vergunninghouder te worden afgevoerd naar een nader door de afdeling Beheer en Uitvoering aan te wijzen depot op een maximale afstand van 15 km van het werk. De bijkomende kosten, zoals acceptatie- en beheerskosten komen eveneens voor de rekening van vergunninghouder.

verontreinigd:

Na overleg met de gemeente dient de vergunninghouder de grond en/ of bouwstoffen op haar kosten, (afhankelijk van de aard en omvang van de bodemverontreiniging) af te voeren naar een door de gemeente aan te wijzen erkend en gecertificeerd verwerker. Kosten in verband met aantoonbare stagnatie in het door vergunninghouder uit te voeren werk komen niet voor rekening van de gemeente. De acceptatiekosten voor het storten c.q. verwerken van deze grond en/ of bouwstoffen alsmede de werkelijke onderzoekskosten komen eveneens voor rekening van vergunninghouder.

7. Het werken in de grond valt o.a. onder de Wet bodembescherming met name art. 27 en 28 en als zodanig dient vergunninghouder aan te tonen dat de vereiste procedures zijn doorlopen, alvorens tot afvoer word overgegaan. Hiertoe dient de correspondentie met de betrokken instanties c.q. bedrijven te worden overhandigd aan de gemeente.
8. Bij het verhelpen van een calamiteit tijdens kantooruren kan het betreffende bedrijf direct informatie inwinnen over de kwaliteit van de bodem ter plaatse bij het Meldpunt van de gemeente (tel 0180-433 777). Als er bij het verhelpen van een calamiteit buiten kantooruren grond vrijkomt, dient het betreffende bedrijf er zorg voor te dragen dat grond op milieu hygiënische verantwoorde wijze, op haar kosten, tijdelijk wordt opgeslagen. De tijdelijk opgeslagen grond moet daarna op kosten van het betreffende bedrijf op een milieu hygiënische verantwoorde wijze worden afgevoerd naar een nader door de gemeente aan te wijzen erkend en gecertificeerd verwerker. Indien bij het verhelpen van een calamiteit grondwater moet worden onttrokken, dien altijd voorafgaand aan het onttrekken van grondwater contact te worden opgenomen met het waterschap Hollandse Delta.
9. Grond (technisch) niet geschikt voor sleufaanvulling c.q. verdichting; dient op aanwijzing van de opzichter van de gemeente door de vergunninghouder op haar kosten op een milieu hygiënische verantwoorde wijze te worden afgevoerd naar een nader aan te wijzen depot met een maximale afstand van 15 km van het werk. Afvoer-, stort- en acceptatiekosten zijn voor rekening van de vergunninghouder.
10. De door vergunninghouder af te voeren grond dient vergezeld te gaan met een door de gemeente te verstrekken stortbon. Een kopie van de stortbon dient zonder te wachten, getekend door de beheerder van het depot, aan de gemeente te worden overlegd.
11. Indien de situatie zich voordoet zoals bedoeld in het besluit Bodemkwaliteit en er sprake is van verontreinigde grond en/ of bouwstof, dan zal vergunninghouder hiervan melding maken aan Beheer en Uitvoering. Vergunninghouder dient vervolgens de aanwijzingen/ instructies van de gemeente op te volgen.

8.2 Arbeidsomstandigheden bij werken in verontreinigde grond

De kosten gemoeid met de uitvoering van het Bouwprocesbesluit Arbeidsomstandigheden komen voor rekening van vergunninghouder.

9 Voorwaarden en eisen ten aanzien van groenvoorzieningen

9.1 Eisen en uitvoering groenvoorzieningen

1. De gemeente besluit aan de hand van de melding van vergunninghouder of beplanting (bomen, planten, struiken, gras) mag worden verwijderd of gesnoeid en, zo ja, of vergunninghouder dit zelf mag uitvoeren en onder welke voorwaarden. Ingeval tijdelijk uitgenomen beplanting moet worden teruggebracht gelden in elk geval de hierna te noemen voorwaarden in lid 2 t/m lid 6.
2. Te handhaven struiken en vaste planten die in het kabel- of leidingtracé van een te graven sleuf voorkomen ruim uitsteken, gescheiden houden van te ontgraven grond en tegen uitdroging beschermen volgens de Standaard RAW Bepalingen, zoals deze regelmatig worden gewijzigd, hierna te noemen: "Standaard 20nn" (waarbij nn het meest recente jaar is) art.24.02.01 lid 01 uitgegeven door de stichting C.R.O.W.
3. Uitgenomen beplantingsmateriaal, dat na terugzetten afsterft, zal na overleg met vergunninghouder door de gemeente in een hiertoe gunstig jaargetijde door nieuw materiaal voor rekening van vergunninghouder worden vervangen
4. Gazons en daarmee vergelijkbare grasvelden en –stroken moeten ter breedte van de sleuf regelmatig worden afgestoken en groen op groen worden opgeslagen.
5. Na aanvullen van de sleuf op de vereiste hoogte moeten de gazonzoden weer nauwkeurig worden herlegd en met kruimelaarde worden aangevuld.
6. Het herstel van de beplanting en/of het gazon wordt afgekocht door de vergunninghouder na eerste oplevering.

9.2 Bescherming te handhaven bomen

1. Bij het passeren van bomen moeten door vergunninghouder een aantal voorzorgsmaatregelen worden getroffen die schade aan de betreffende boom voorkomt. De maatregelen en aanwijzingen staan vermeld in het bomenplan 2012 van de gemeente Ridderkerk.
1. Bij de ligging van leidingen in de nabijheid van bomen wordt de afstand tussen hart leiding en hart stamvoet bepaald door de uiteindelijk te bereiken omvang van de boom. In dit kader worden drie groepen onderscheiden:
 - bomen van de eerste categorie (vuistregel: volgroeid 12 meter en hoger)
 - bomen van tweede categorie (vuistregel: volgroeid tussen 6 en 12 meter hoog)
 - bomen van derde categorie (vuistregel: volgroeid tot 6 meter hoog)De precieze definitie van het begrip boomgrootte is vastgelegd en gekoppeld aan iedere boom in het Technisch Beheersysteem Groen van de gemeente .

2. Afstand kabels en leidingen
Bij nieuwe aanlegsituaties is het nodig dat kabels en leidingen op minstens 2 meter vanaf bomen van de 1e en 2e grootte komen te liggen. Dit geldt in alle gevallen voor de bomen die in de stedelijke en wijkboomstructuur staan. Tegenwoordig wordt in veel gevallen deze maatvoering al aangehouden. De twee meter afstand is echter nooit afdoende. Bij oudere bomen doen zich knelpunten voor wanneer onder de uitgegroeide boomkroon onderhoud aan de kabels en leidingen nodig is. In de meeste gevallen gaat het daarbij om overlast van doorgesproeiide boomwortels. Wanneer dit het geval is, dient, voorafgaand aan het herstel van de kabels en leidingen, een boomwortelonderzoek plaats te vinden. Hieruit volgen nader te stellen eisen die moeten voorkomen dat onherstelbare schade aan boomwortels (en dus de boom) ontstaat. Indien dit technisch of financieel onhaalbaar is dan hanteert de gemeente de volgende aanpak:
- tijdelijk verplanten;
 - kappen en vervangen met een stammaat van tenminste 7 à 8 cm doorsnede (omtrek op 1.30 meter hoogte 20 - 25 cm).

Handelingen in de wortelzone

Bij bomen ouder dan 20 jaar is de ondergrondse groeiruimte te vergelijken met de breedte van de kroon. Grond- en graafwerk, grondophogingen en opslaan van materiaal binnen deze zone is in beginsel niet toegestaan. Indien noodzakelijkerwijs werkzaamheden onder de kronen van bomen nodig zijn dan dienen boom beschermende maatregelen te worden toegepast. Deze maatregelen zijn afhankelijk van de aard, tijdsduur en omvang van de werkzaamheden en zijn van tevoren bepaald. De laatste jaren vindt dit al regelmatig plaats. Dit dient een structureel karakter te krijgen.

3. Indien bovengenoemde eis op praktische bezwaren stuit dan kan in overleg met de gemeente de mogelijkheid van kruising door middel van een z.g. boomboring met een mantelbuis worden onderzocht. Aan de uitvoeringseisen van de boring en de materiaalkeuze van de mantelbuis worden door de gemeente nadere eisen gesteld. Bij de afstand tussen hart mantelbuis boomboring en hart stamvoet van een boom wordt als minimale eis gesteld: boom eerste categorie: 1,50 m; boom tweede/derde categorie: 1,00 m.
4. Moet worden afgeweken van deze minimale eis, dan wordt in overleg met de bomenbeheerder bezien of en onder welke bijzondere voorwaarden vergunning kan worden verleend.
5. Het rooien van bomen mag pas geschieden nadat:
- bij een vergunningsplicht: de procedure voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning is doorlopen;
 - bij geen vergunningsplicht: de afdeling Beheer en Uitvoering goedkeuring heeft verleend.
- In beide gevallen geldt dat ook de communicatie over bomenkap is doorlopen.
6. Het rooien van bomen houdt tevens in het verwijderen van de stobben tot een diepte van 0,50 meter onder het maaiveld en het aanvullen met het voorgeschreven grondmengsel van het boomgat inclusief het laagsgewijze verdichten.
7. Eventuele beschadigingen aan c.q. het rooien van bomen zonder vergunning of goedkeuring dient altijd te worden voorkomen.
8. Voor elke ten onrechte gerooide en/ of beschadigde boom, waarvoor geen kapvergunning is verleend zal aan vergunninghouder een boete per boom worden opgelegd, afhankelijk

van de waarde van de betreffende boom, berekend volgens de Richtlijnen NVTB (Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen) Meest recente versie.

9. Indien leidingen nabij het wortelgestel van bomen worden gelegd c.q. verlegd, dient vergunninghouder de door de gemeente gegeven richtlijnen op te volgen zoals vastgelegd in het bomenplan 2012.

9.3 Herstel groenvoorzieningen

1. Vergunninghouder moet dezelfde kwaliteit leveren dan aanwezig voor de ontgraving werd uitgevoerd. Behoudens de normale degeneratie als gevolg van werken aan bestaand groen hoeft de gemeente echter geen verslechtering te accepteren.
2. In het proces van vergunningverlening kunnen aparte specifieke afspraken gemaakt worden over bijzondere omstandigheden, c q. afwijkende voorwaarden of werkzaamheden.
3. Alle materialen en elementen dienen in de oorspronkelijke staat en onbeschadigd te worden opgeleverd.
4. Vergunninghouder dient bij beschadiging zelf te zorgen voor herstel en te zorgen voor vervangend materiaal, of anderszins op aanwijzing van de toezichthouder
5. Al het te gebruiken materiaal dient van dezelfde soort en minimaal van eenzelfde kwaliteit te zijn als het oorspronkelijk aanwezige materiaal.
6. Als ten gevolge van de werkzaamheden onvoorzien een boom zoveel schade oploopt dat deze gerooid moet worden en een vergunningsplicht geldt, volgt alsnog een vergunningsprocedure. Aanplant van een vervangende boom wordt verzorgd door de gemeente op kosten van vergunninghouder.
7. De grond dient op zodanige wijze te zijn afgewerkt dat er na klink sprake is van een vlakke aansluiting op de ongeroerde grond. Reservering voor klink mag max. 10 cm bedragen
8. Te handhaven struiken en vaste planten dienen binnen 24 uur na het gereedkomen van de grondwerkzaamheden ter plaatse te zijn teruggeplant.
9. Gazon dient nadat de juiste hoogteligging van de grond is bereikt, te worden ingezaaid met het een gazonmengsel samenstelling 25% engelsraaigras, 15% veldbeemd en 60% zwenkgras. Voor bermgras geldt een berm- of bloemenmengsel. De keuze wordt bepaald door de afdeling Beheer en Uitvoering van de gemeente.

Bijlage 1: Digitale meldingsprocedure graafwerk

Instructie digitaal Melden

De instructie digitaal melden staat vermeld op het internet van de gemeente Ridderkerk.

Zowel de start als het einde van alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente Ridderkerk moeten minimaal drie werkdagen voorafgaand aan de start van het werk en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden door middel van het digitaal meldsysteem van de gemeente Ridderkerk gemeld worden bij de wegbeheerder / toezichthouder / leidingcoördinator van Beheer en Uitvoering.

Bijlage 2: Procedure “Levering verhardingselementen door gemeente”

Er zijn tussen de afdeling Beheer en Uitvoering en de bedrijven afspraken dat er alleen stenen mogen worden opgehaald als er sprake is van “Verbetering”. Verbetering wil zeggen dat voorafgaand aan de werkzaamheden bij vooropname van het tracé geconstateerd wordt dat het bestaande straatwerk zo slecht is dat er na overleg met de opzichter van Beheer en Uitvoering gratis stenen kunnen worden afgehaald op het adres Gorzenweg 7-9.

Zie ook Artikel 5.5 lid 01 van dit handboek.

GEEN INGEVULDE BON = GEEN STENEN

Bijlage 3 Documenten en tekeningen:

Bij dit handboek horen de volgende tekeningen en documenten:

- **Bomenplan gemeente Ridderkerk 2012;**
- **Tekening bijzondere kabels en leidingen en grondwaterbeschermingsgebied en boring vrije zones met tekeningnummer 10002.2001;**
- **Tekening “Kabels en leiding tracés” met tekeningnummers 1A; 1B; 2A; 2B; 3A; 3B; 3C; 3D en 10002.20051;**
- **Tekening “Toegepast EPS Hardschuim” met tekeningnummer 4**

Bijlage 4: Informatie betreffende boombescherming

Boombescherming op bouwlocaties

Let op!

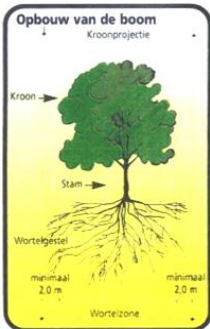
Voordat bouwwerkzaamheden beginnen, aandacht voor de volgende voorschriften:

Algemeen

De voorschriften voor de bescherming van bomen dienen op de bouwlocatie aanwezig te zijn. De te treffen maatregelen dienen voor de uitvoering van de werkzaamheden in overleg met de directie te worden vastgesteld (zie: Standaard R.A.W. bepalingen). De aannemer is verplicht zijn medewerkers op deze voorschriften te wijzen en zorg te dragen voor de inachtneming daarvan.

Schade

Bij beschadiging van wortels, takken en/of stam is de aannemer verplicht dit onmiddellijk aan de directie te melden. Vakkundig ingrijpen kan grotere schade en vervolgschade beperken dan wel voorkomen. Toegebrachte schade dient de veroorzaker te vergoeden. De hoogte van het schadebedrag wordt bepaald door de aard en omvang van de toegebrachte schade en de boomwaarde volgens de 'Methode Raad' voor de waardebeoordeling van bomen dan wel de Standaard R.A.W. Bepalingen.

Belangrijke telefoonnummers:
Opdrachtgever/Directie :
Hoofdaannemer/Uitvoerder :
Boombeheerder :
Nutsbedrijven :

4. Bouwplaats
Geen bouwketen op het wortelpakket plaatsen!
Parkeren binnen de kroonprojectie is niet toegestaan

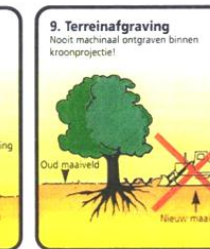

5. Bouwwerkeer
Rijden binnen de kroonprojectie voorkomen!
Noodzakelijk verkeer alleen op een rijplatenbaan

Bouwplaats/Bouwwerkeer afbeelding 4-5
Binnen de kroonprojectie mogen geen bouw- en directietekenen staan. Tijdelijke bouwwegen binnen de kroonprojectie zijn uitsluitend toegestaan indien deze zijn voorgeschreven (bestek) of na toestemming van de directie. Gebruik van rijplaten (beton, staal, hout of kunststof) en/of andere voorzieningen zijn dan noodzakelijk.

8. Terreinophoging
In wortelzone grond/zandaanvullingen zo veel mogelijk vermijden!
Uitsluitend werken volgens voorschrift

9. Terreinafgraving
Nooit machinaal ontgraven binnen kroonprojectie!

Terreinaanpassingen afbeelding 8-9
Terreinophogingen en -afgravingen binnen de kroonprojectie zijn alleen bij uitzondering toegestaan, en dan uitsluitend indien voorgeschreven (bestek) of door de directie verlangd.

10. Bodemverdichting
Bodemverdichting leidt tot afsterven van de boom!

11. Bodemverdichting
Geen bodemverdichtende machines op het wortelpakket!
Uitsluitend handarbeid toegestaan

Bodemverdichting afbeelding 10-11
Verdichting van de bodem d.m.v. verdichtingsmachines (trillingen) en van transport is niet toegestaan binnen de kroonprojectie. Parkeren van auto's in dit gebied is evenmin toegestaan.

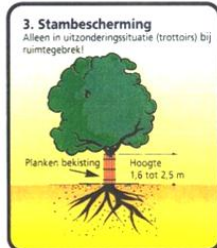
1. Kroonprojectie-bescherming
Afbakenen van kroonprojectie of wortelzone zorgt voor maximale bescherming!
2,0 m
Hoogte 2,0 m
Niet-verplaatsbaar bouwhek of palissaden

2. Boomspegelbescherming
Bescherming ter grootte van de boomspegel bij beperkte vierkruimte!
Hoogte 1,5 tot 2,0 m
Bouwhek

Boombescherming afbeelding 1-2-3

Bomen op een werktein dienen zodanig met geschikte materialen beschermd te worden (niet-verplaatsbare bouwhekken, palissaden, houten schuttingen, steigerdelen etc.) zodat beschadigingen aan de wortelzone, stam en kroon uitgesloten zijn. Bij beperkte ruimte moet bescherming van de boomspegel of minimaal een stambescherming aangebracht worden om zoveel mogelijk beschadigingen te voorkomen. Indien de voorgeschreven maatregelen niet toereikend zijn, meldt de aannemer dit onmiddellijk aan de directie.

3. Stambescherming
Alleen in uitzonderingsituatie (trotsins) bij ruimtegebrek!
Hoogte 1,6 tot 2,5 m
Planken bekisting

6. Graafwerkzaamheden
In de wortelzone uitsluitend volgens voorschrift in handkracht graven!
Kwaak gebruik van kabelgouwen en mantelroepen

7. Bouwput
Let op uitdrogingsgevaar bij grondversterking! Water geven kan dijkvonds schade beperken
Taludhelling afhankelijk van boomgrootte en wortelpakket
Taludbescherming vastzetten met palen en balken

Graafwerkzaamheden afbeelding 6-7
In de wortelzone is (machinaal) graven niet toegestaan. Slechts bij uitzondering en dan uitsluitend indien voorgeschreven (bestek) zijn ontgravingen, in handkracht uit te voeren, binnen de wortelzone mogelijk. Uitsluitend in overleg met de directie kunnen incidenteel wortels tot een doorsnede van 5 cm recht worden doorgezaagd. Dit moet wel vakkundig gebeuren, dus knippen en zagen en niet trekken en scheuren. Doorzagen van dikkere wortels mag nooit. Het in handkracht ontgraven en/of onderboren is wel toegestaan. Het al dan niet gestuurd onderboren van kabels en leidingen verdient de voorkeur. Een bouwput of -sleuf in de nabijheid van bomen mag niet langer dan drie weken open liggen. Blootliggende wortels moeten in alle gevallen beschermd worden tegen uitdroging (m.b.v. vochtige doeken of zwart folie) en in ieder geval zo snel mogelijk te worden toegedekt met grond. Bij vorst open sleuven aan de boomzijde direct afschermen.

12. Opslagplaats
Geen opslag van materialen binnen de kroonprojectie!
Grondwater

Opslagplaats afbeelding 12
Bouwmateriaal opslaan en/of zand- en gronddepots inrichten binnen de kroonprojectie is niet toegestaan. Opslag van olie, brandstoffen en chemicaliën moet aan de wettelijke eisen voldoen; deze stoffen echter nooit binnen de kroonprojectie opslaan. Cementresten, spoelwater en andere reststoffen (verpakkingen etc.) dienen zorgvuldig afgevoerd te worden; lozingen in bodem en/of oppervlaktewater en begraven is nooit toegestaan.